

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027-2029

TALOUSARVIO 2027

Kunnanhallitus 9.11.2026
Valtuusto 16.11.2026

Kunnanjohtajan katsaus

Talousarviovuotemme 2027 ennakkonäkymät ovat kaksijakoisia kunnan ja toimintaympäristön näkökulmasta. Suomen talouden osalta on nähtävissä piristymisen merkkejä talouskasvun myötä, jonka ennustetaan ruokkivan esimerkiksi työllisyyttä, yrittäjyyttä ja investointeja. Kunnan näkökulmasta tämä voi tarkoittaa pitkässä juoksussa esimerkiksi verotulojen kasvua, työttömyysmenojen pienentymistä, investointeja ja asuinrakentamisen elpymistä.

Vastaavasti julkinen talous on ollut pitkään alijäämäinen ja julkisessa taloudessa käänne on jäämässä vaisuksi, sillä suhdannenousu ei riitä oikaisemaan rakenteellista epätasapainoa, joka julkiseen talouteen on syntynyt useiden vuosien aikana. Viime vuosina erityisesti puolustus- ja korkomenot ovat kohonneet aiemmasta. Kunnan näkökulmasta tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kuntatalouteen kohdistuvia rahoitusleikkauksia, uudistuksia ja lisävelvoitteita.

Kevään 2027 eduskuntavaalien lähestyessä luultavasti suurimmat julkiseen talouteen kohdistuvat muutokset tullaan tekemään seuraavalla eduskuntakaudella. Kuntatalouden näkökulmasta keskeistä onkin kuulla, kuinka voimakkaana julkisen talouden sopeutus jatkuu ja millaisin painopistein se kohdistuu kuntiin. Menneellä kaudella kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen kariutui. Keväällä 2026 asetettiin parlamentaarinen työryhmä, jonka tavoitteena on muodostaa yhteistä kuvaa siitä, miten kuntaperusteinen järjestelmä pystyy kestävästi ja vaikuttavasti turvaamaan Suomen kuntalaisten toimivia palveluita myös tulevaisuudessa. Työryhmän on tarkoitus antaa väliyhteenvetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.

Nämä alkusanat kuvaavat ennalta arvaamattomassa ja haastavassa toimintaympäristössä tapahtuvan paljon myös myönteistä kehitystä. Esitetystä kehityksestä huolimatta kuntatalouden ennakoidaan pysyvän kireänä ja kunnassa joudutaan tekemään pitkäjänteistä työtä talouden tasapainottamiseksi yleisen kustannustason noustessa, lainamäärän kasvaessa ja väestörakenteen muuttuessa. Talouskasvun todelliset vaikutukset kuntaan tullaan näkemään myöhemmin ja samanaikaisesti huoli uusista julkisen talouden sopeutuksista ja uudistuksista säilyy.

Talousarviovuoden 2027 toimintaa ja taloutta ohjaa Nousiaisten kuntastrategia 2030 Nousiainen – mahdollisuuksien arki. Strategiassa keskeisiksi arvoiksi on nostettu asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Kuntastrategian strategiset painopisteet ovat seuraavat:

• Pitovoima – Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

• Elinvoima – Uudistuva ja aktiivinen kunta

• Vetovoima – Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Talousarviovuodelle 2027 asetetut toiminnalliset tavoitteet perustuvat ensimmäistä kertaa kuntastrategiaan 2030. Tämän vuoksi talousarvio toimii myös käytännön välineenä strategian toimeenpanossa ja sen tavoitteiden viemisessä osaksi kunnan arjen toimintaa. Vuosille 2027-2029 hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman mukaisilla toimenpiteillä tavoitellaan käyttötalousvajeen oikaisua vuoteen 2030 mennessä.

Toiminnallisesti tarkasteltuna talousarviovuoden 2027 suurimpia toiminnallisia muutoksia ovat kunnanvirastojen toimintojen ja henkilöstön siirtyminen alkuvuodesta 2027 kootusti kunnantaloon Henrikin yhtenäiskoulun läheisyyteen. Rakennuksen muutostyöt valmistuvat vuodenvaihteessa 2026–2027. Nykyiset toiminnot ja henkilöstö siirtyvät Nummentieltä ja Moisiontieltä kootusti osoitteeseen Henrikintie 9, 21270 Nousiainen. Kunnantalon eteläpäädystä vuokrataan tiloja paikallisille toimijoille ja eteläpäätyä on alettu kutsumaan yhdistysten taloksi. Kunnantaloon ja yhdistysten taloon on erillinen kulku.

Henrikin yhtenäiskoulun A- ja B-osien piha-alueen urakka on tarkoitus toteuttaa kesällä 2027 koulutoiminnan loma-aikoina, jolloin vaikutukset koulutoimintaan olisivat mahdollisimman vähäiset. Edellä esitetyt asiat kunnantalosta, yhdistysten talosta ja piha-alueesta ovat olleet kaikki pidempään toivottuja asioita kunnassa ja siten on hienoa päästä edistämään niiden ratkaisua.

Nousiaisten kunnassa on hyväksytty kiinteistöstrategia ja kiinteistöjohtamisella on merkittävä rooli toimintaan ja talouteen. Talousarviovuonna 2027 ja suunnitelmavuosina tullaan tarkastelemaan useiden kunnan omistamien kiinteistöjen jatkokäyttöä, myyntiä tai vuokrausta. Kunnan omistamien rakennusneliöiden tarve on laskeva ja kuntatalouden kiristyessä ei ole varaa pitää yllä alhaisella käyttöasteella olevia rakennuksia. Osa rakennuksista on myös korjausvelkaisia, energiatehottomia, ylläpidoltaan kalliita tai vaatisivat merkittäviä perus- tai muutoskorjauksia soveltuakseen kunnan omiin toimintoihin. Kunnan suurin rakennuskanta muodostuu koulu- ja päiväkotirakennuksista.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksen perusteella Moisiokoti korvattaisiin vuoden 2029 jälkeen kuntaan sijoittuvalla uudiskohteella tai peruskorjauksella, johon kunnassa on suhtauduttu myönteisesti. Kunta on esittänyt, että Moisiokoti korvattaisiin ensisijaisesti kunnan alueelle sijoittuvalla uudiskohteella, joka suunnitellaan pitkäaikaiseksi yksiköksi vastaamaan nykyisiä ja tulevaisuuden palvelutarpeita. Talousarvion investointiosassa on varauduttu investointivarauksella kyseiseen investointiin, vaikkakin investoinnin toteutus- ja rahoitustapa, lopulliset suunnitelmat ja investoinnin aikataulu tarkentuvat vasta myöhemmässä vaiheessa.

Taloudellisesti tarkasteltuna talousarviovuosi 2027 tulee näyttämään haasteelliselta, koska esimerkiksi valtakunnalliset palkankorotukset, valtionosuuden heikentyminen, hintojen nousu, korkomarkkinan heikentyminen, lainamäärän kasvu ja edellisvuosien merkittävien investointien poistot aiheuttavat kunnalle sopeuttamispainetta. Kunnan omistaman rakennuskannan muutokset voivat myös aiheuttaa kertaluonteisia käyttötalousvaikutuksia. Nummen vanhan koulurakennuksen kirjanpidollinen alaskirjaus tasapoistona päättyy maaliskuussa 2027. Koulurakennuksen ja tontin myyntiä koskevat neuvottelut ovat käynnissä ja

neuvotteluihin liittyy myös olemassa olevan asemakaavan tarkastelu. Tahtotilana on välttää koulurakennuksen purkamiskustannukset, joihin ei ole varauduttu myöskään talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuosiin 2028 ja 2029 ei vaikuttaisi olevan kohdistumassa ainakaan merkittäviä kunnan omia toiminnallisia muutoksia. Epävarmassa toimintaympäristössä tilanne voi kuitenkin äkillisesti muuttua. Kiristyvä kuntatalous tulee koettelemaan suunnitelmavuosia 2028 ja 2029. Kunnanjohtajan uskon kuitenkin, että toiminnan myönteinen kehitys, kunnan toteuttamat investoinnit ja loistava sijainti vähentävät lopullista sopeuttamistarvetta. Näkymä tulevaan tulee olla yhteinen, realistinen ja samanaikaisesti optimistinen. Varovaisuusperiaatetta on hyvä noudattaa taloudenhoidossa, mutta tarvitaan myös kehittämistä ja harkittua riskinottoa.

Haluan lämpimästi kiittää henkilöstöä, luottamushenkilöitä, kuntalaisia, yrityksiä, yhdistyksiä, paikallisia ja seudullisia yhteistyötahoja, jotka olette olleet yhdessä mukana rakentamassa kuntastrategiamme mukaisesti mahdollisuuksien arkea. Talousarvio ei ole ainoastaan numeroita ja laskelmia. Se on yhteinen suunnitelma siitä, kuinka rakennamme tulevaisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Onnistuminen edellyttää vastuullista taloudenhoitoa, yhteistyötä sekä kykyä nähdä mahdollisuuksia myös haastavina aikoina.

Teemu Heinonen

kunnanjohtaja

Nousiaisten kuntastrategia 2030

Kuntalain mukaan talousarvio- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Nousiaisten kuntastrategia 2030 on hyväksytty valtuuston kokouksessa 1.12.2025 § 84. Nousiaisten kuntastrategia 2030 koostuu sloganista ”Nousiainen – mahdollisuuksien arki” ja neljästä keskeisestä arvosta: asukaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Kuntastrategian strategiset painopisteet ovat seuraavat:

- Pitovoima – Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä
- Elinvoima – Uudistuva ja aktiivinen kunta
- Vetovoima – Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Kuntastrategia 2030 asiakirja on talousarvion liitteenä.

Talousarvion yleisperustelut kuntataloudessa yleisesti

Muuttuja	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
% muutos							
BKT, määrän muutos	-1,2	0,4	1,0	1,4	1,7	1,6	1,5
Palkkasumman muutos	4,9	1,9	2,8	4,6	4,4	4,5	4,0
Työttömyysaste	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4	7,9	8,9
Eläketulot		6,3	2,2	1,7	2,7	3,3	3,4

Tuloksen muodostuminen	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Toimintakate	**-15,3**	**-15,9**	**-16,6**	**-17,1**	**-18,0**	**-18,5**
2. Verotulot	14,0	14,7	15,3	15,9	16,4	17,0
3. Valtionosuudet, käyttötalous	4,1	4,3	4,2	4,5	5,3	5,5
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
5. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
6. Poistot	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4	-3,5
7. Satunnaiset erät, netto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	**0,7**	**0,3**	**0,1**	**0,3**	**0,6**	**0,9**
Rahoitus						
9. Vuosikate	**3,2**	**3,4**	**3,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**
10. Satunnaiset erät	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
12. Tulorahoitus, netto	**2,8**	**2,9**	**2,7**	**3,1**	**3,5**	**3,9**
13. Käyttöomaisuus-investoinnit	-4,9	-5,0	-5,1	-5,4	-5,6	-5,8
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-3,6	-4,0	-4,1	-4,4	-4,6	-4,8
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	**-0,8**	**-1,1**	**-1,4**	**-1,2**	**-1,1**	**-0,9**
17. Lainakanta	21,4	22,4	23,7	24,7	25,6	26,3
18. Kassavarat	7,0	7,3	7,6	7,8	8,0	8,1
19. Nettovelka (lainat-kassavarat)	14,4	15,1	16,1	16,9	17,6	18,1

Kuntien verotulot vuosina 2025-2030, milj. euroa

Kuntien verotulot	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kunnallisvero	9 995	10 491	10 935	11 400	11 847	12 322
Yhteisövero	1 659	1 803	1 915	1 988	2 045	2 119
Kiinteistövero	2 351	2 392	2 428	2 461	2 514	2 567
Kaivosmineraalivero	19	20	30	35	35	35
Yhteensä	**14 024**	**14 706**	**15 308**	**15 884**	**16 441**	**17 043**
Manner-Suomen keskimääräinen kunnallisveroprosentti	7,54	7,57	7,57	7,57	7,57	7,57
Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta	23,65	22,84	25,61	25,95	26,46	26,54

(Lähde: Kuntaliitto, VM, Kuntatalousohjelma syksy 2026)

Väestötilanne 30.9.2026 Nousiaisissa on 4 663 asukasta eli vähentynyt 9 henkilöllä tilinpäätöslukuun 2025 verrattuna (4672).

Väestön ikäjakauma Nousiaisissa 2024-2029:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-6v	325	322	319	313	297	293
7-16v	653	634	615	600	589	578
17-19v	178	176	178	175	182	173
20-64v	2520	2526	2526	2523	2522	2519
65-74v	581	584	571	560	557	552
75-84v	324	338	355	381	392	410
85v-	112	108	116	118	125	130
YHT.	4693	4688	4680	4670	4664	4655

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste v. 2024 päivitys, julkaistu 10/2024.

Työttömyysasteen kehitys Nousiaisissa:

kuukausi	%
syys 2026	6,6
elo 2026	6,9
heinä 2026	8,4
kesä 2026	8,0
touko 2026	6,9
huhti 2026	7,3
maalis 2026	7,6
helmi 2026	7,7
tammi 2026	7,3
joulu 2025	7,5
marras 2025	6,8

loka 2025	6,6
syys 2025	6,4
elo 2025	6,4
heinä 2025	7,5

Lähde: Työllisyyskatsaukset/ELY-keskus

Palkkamenot

Palkkamenoihin on talousarviovuonna 2027 varattu 2,1 %:n korotus. Suunnitelmavuosille palkkojen korotus on huomioitu 2,5 %: n korotuksella vuonna 2028 ja vuonna 2029.

Valtionosuudet v. 2025 – 2029

		TP 2025	MTA 2026	KH 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Valtionosuudet		5 657 045	5 371 606	5 054 838	-5,9	5 054 838	5 054 838
5501	Kunnan peruspalv.valt.osuus	2 616 622	2 721 799	2 421 735	-11,0	2 421 735	2 421 735
5502	Verotul.perust.valt.os.tasaus	1 757 845	1 721 580	1 621 161	-5,8	1 621 161	1 621 161
5504	Veromenetysten kompensaatiot	383 162	362 025	445 740	23,1	445 740	445 740
5701	Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	899 416	566 202	566 202	0,0	566 202	566 202

Verotulot v. 2024 – 2029

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**
Verolaji						
Kunnallisvero	9 807	9 557	10 157	10 472	10 817	11 201
Muutos %	***5,6***	***-2,6***	***6,3***	***3,1***	***3,3***	***3,5***
Yhteisövero	280	345	461	515	537	559
Muutos %	***-22,5***	***23,3***	***33,7***	***11,8***	***4,4***	***4,1***
Kiinteistövero	1 135	1 160	1 114	1 137	1 137	1 137
Muutos %	***23,8***	***2,2***	***-4,0***	***2,1***	***0,0***	***0,0***
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**11 222**	**11 062**	**11 732**	**12 124**	**12 492**	**12 898**
Muutos %	***6,2***	***-1,4***	***6,1***	***3,3***	***3,0***	***3,2***

Kuntaliiton veroennustekehikko syyskuu 2026

Veroprosentit Nousiaisissa 2023-2026

Nousiainen						
		2023	2024	2025	2026	2027
	Tulovero%	8,86	9,1	9,1	9,1	9,1
Kiinteistövero%	yleinen kiinteistövero	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
	maapohjan kiinteistövero		1,3	1,3	1,3	1,3
	vak.asunto	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
	muut	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
	rakent. rak.paikka	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
	yleishyöd yhteisön rak. ja maapohja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	voimalaitosrak.				3,1	3,1

Valtuustoon nähden sitovat tulosalueet:

tulosalueet bruttositovia pl. vapaa-ajan palvelut

Toimielin	***Tulosalue***
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi
Kunnanhallitus	Keskushallinto
	Työllisyyspalvelut
Kasvatus- ja sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus
	Koulutuspalvelut
	Kirjasto- ja kulttuuritoimi
	Vapaa-ajan palvelut *(nettobudjettiyksikkö)*
	Hyte ja kotoutuminen
Tekninen lautakunta	Ympäristötoimi
	Tekniset palvelut
	Tekniset tukipalvelut

Talousarvioasetelma hyväksytty valtuustossa 26.5.2025 § 28

Tavoitteet tytäryhtiöille vuodelle 2027

Nousiaisten kunnan konserniohjeen 3.3.2026 / 7 § mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Nousiaisten Vesi Oy

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille, turvalliset tilat, viihtyisän asuinympäristön ja monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet	
Tavoite	Puhtaan talousveden toimittaminen asiakkaille ja toimiva jätevesihuolto. Mahdollisista tilapäisistä muutoksista esimerkiksi korjaustöistä tiedottaminen oikea-aikaisesti.
Toimenpide	Verkoston toimivuudesta huolehtiminen (mm. tarkkailu ja kunnossapito). Korjaustöiden suorittamisesta ja niiden vaikutuksista tiedottaminen oikea-aikaisesti.
Arviointikriteeri / mittari	Säännölliset talous- ja jäteveden laatumittaukset määritellyistä kohteista ja mahdollisten pumppaamoylivuotojen seuranta.
Tavoitetaso	Asiakkaiden tarpeisiin toimitetaan puhdasta talousvettä ja toimiva jätevesihuolto ilman ympäristöhaittoja. Korjaustöitä tehdään säännöllisesti ja niiden aiheuttamia tilapäisiä vaikutuksia kuntalaisiin ja alueen toimijoihin pyritään hillitsemään.

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Reagoimme muuttuvaan toimintaympäristöön ja luomme mahdollisuuksia yrittäjyydelle, työlle, vihreälle siirtymälle ja kasvulle	
Tavoite	Toimiva kunnallistekniikka (vesi- ja jätevesihuolto) kaikilla alueilla, joista kunta luovuttaa omakoti-, rivitalo- ja yritystontteja.
Toimenpide	Varaudutaan investointisuunnitelmassa tuleviin rakennushankkeisiin ajoissa ja hoidetaan rakentamissuunnitelmat valmiiksi ajoissa. Tehdään kilpailutus ja rakentaminen yhdessä kunnan hankkeiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari	Hankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa ja suunnitelmien mukaisesti yhdessä kunnan rakennuttamisten kanssa.

Tavoitetaso	Hankkeet toteutuneet suunnitellussa aikataulussa ongelmitta ja kustannukset ovat pysyneet arvioidussa.

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Lisäämme tuottavuutta ja vahvistamme talouttamme tarkastelemalla suunnitelmallisesti ja vastuullisesti toimintatapojamme	
Tavoite	Laskuttamattoman vesimäärän pienentäminen ja viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen.
Toimenpide	Mittakaivojen rakentaminen vesijohdon runkolinjoihin ja viemäriverkoston saneeraukset.
Arviointikriteeri / mittari	Laskuttamattoman vesimäärän kuukausittainen muutos ja pumpatun jätevesimäärän vertaaminen kuivaan kauteen.
Tavoitetaso	Laskuttamaton vesimäärä (Maskusta ostetun ja Nousiaisten alueen asiakkaille myydyn vesimäärän erotus) pienempi kuin edellisenä vuotena ja pumpatun jätevesimäärän vakiinnuttaminen.

Nousiaisten Kuntakiinteistöt Oy (yhtiö perustettu v. 2025, toimintoja ei ole siirretty tekniseltä osastolta yhtiölle toistaiseksi)

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Lisäämme tuottavuutta ja vahvistamme talouttamme tarkastelemalla suunnitelmallisesti ja vastuullisesti toimintatapojamme	
Tavoite	Hyvinvointialueelle vuokrattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen toimitilojen vuokraustoiminta on kannattavaa, yhtiötä kehitetään aktiivisesti ja kiinteistöjä johdetaan tiedolla.
Toimenpide	Yhtiön omistuksessa olevien kiinteistöjen ylläpidosta huolehditaan, seurataan ja pyritään vaikuttamaan kiinteistöjen käyttökustannuksiin ja yhtiön hallinnolliset kulut pidetään maltillisena.
Arviointikriteeri / mittari	Vuokratulot, kiinteistöjen ylläpitokulut, yhtiön liikevoitto tai -tappio
Tavoitetaso	Yhtiön vuokraustoiminta on kannattavaa, kiinteistöjä johdetaan tiedolla ja yhtiö tuottaa maltillista liikevoittoa.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain 110 §: n mukaan kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Nousiaisten kunnan tase on ylijäämäinen +1 781 914 euroa tilanteessa 31.12.2025. Nousiaisten kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2027-2029 on hyväksytty valtuuston kokouksessa 15.6.2026 § 36. Osana talouden tasapainottamisohjelmaa laadittiin talouden painelaskelma, joka kuvaa tulevien vuosien ennakoitua sopeutustarvetta. Lisäksi laadittiin käyttötalousanalyysi, jossa vertailtiin kunnan eri toimintojen käyttökustannuksia verrokkikuntiin nähden. Näiden lisäksi talouden tasapainottamisohjelman yhteydessä laadittiin palveluverkkoselvitys ja päivitettiin kunnan kiinteistöstrategia.

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteeksi on määritelty, että noin 1,5 miljoonan vuosittainen käyttötalousvaje saadaan oikaistua vuoteen 2030 mennessä. Esitetty 1,5 miljoonan vuosittainen käyttötalousvaje perustuu FCG Oy:n teettämään talouden tarkasteluun sekä kunnan johtoryhmässä päädyttyyn lukuun. FCG Oy:n laatimat eri skenaariot kunnan pysyväksi sopeuttamistarpeeksi vaihtelivat 0,9-2,3 miljoonan välillä.

Kunnanhallituksella on kokonaisvastuu talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanosta. Lautakunnat vastaavat käytännön toimenpiteiden toteuttamisesta valtuuston päättämällä tavalla ja päätetyssä aikataulussa. Kunnanjohtaja ja osastopäälliköt vastaavat tasapainottamisohjelman toimeenpanon valmistelusta ja toteuttamisen raportoinnista kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus raportoi valtuustolle puolivuosittain osavuosiraporttien yhteydessä yksityiskohtaisesti tasapainottamisohjelman toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on seurata ohjelman toteutumista aikataulussa ja raportoida mahdollisista poikkeamista viipymättä valtuustolle.

Kestävä kehitys ja ilmastosuunnitelma

Ympäristöministeriön rahoittama Nousiaisten kunnan ilmastosuunnitelma 2030 valmistui keväällä 2025 ja hyväksyttiin valtuustossa 7.4.2025 §12. Rahoituksen saamisen edellytyksenä oli, että ilmastosuunnitelman edistämistä koskevat vuotuiset toimenpiteet hyväksytään kunnan talousarvion yhteydessä vuosittain.

Vuonna 2027 merkittävimpiä toimenpiteitä ovat seuraavat kestävän kehityksen hankkeet:

- Askaisten- ja Mynälahden valuma-alueyhteistyöhanke. Varsinais-Suomen ELY-keskus on myöntänyt rahoituksen. Hankkeen kokonaisbudjetti on 87 550,00 euroa. Koordinaattorina toimii Valonia, ja muut mukana olevat organisaatiot ovat Naantalin kaupunki, Maskun kunta, Nousiaisten kunta, Mynämäen kunta, Vehmaan kunta & Vehmaan vesistöjen hoito- ja suojeluyhdistys, Taivassalon kunta ja Kustavin kunta. Hanke on käynnissä vuodet 2025-2027.
- Nousiaisten kunnan, lähinnä teknisen osaston vastuualueella olevan ilmastonmuutosta koskevan sopeutumissuunnitelman viimeistely toimenpideohjelmineen ja mittareineen vuosille 2027-2030.

KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA/Vaalit

1. Tulosalueen kuvaus

   Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien läpiviennistä lain edellyttämällä tavalla.

2. Tulosalueen nykytilanne

   Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi.

   Keskusvaalilautakunta vastaa esimerkiksi ehdokasasettelusta, ääntenlaskennasta ja vaalituloksen julistamisesta.

3. Toimintaympäristön muutokset

   Vuonna 2027 on eduskuntavaalit. Eduskuntavaalin ennakkoäänestys pidetään 7.-13.4.2027 ja varsinainen vaalipäivä on 18.4.2027.

   Eduskuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta edus kuntavaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvauksen määrä vahvistetaan myöhemmin sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt vuotta 2027 koskevan valtion talousarvion. Oikeus- ministeriö on vuoden 2027 talousarvioehdotuksessa esittänyt korvaukseksi 2,6 euroa ja vähintään 2700 euroa. Nousiaisilla oli vuonna 2025 äänioikeutettuja 3598, jonka mukaisesti keskusvaalilautakunnan tulot on laskettu. Menoissa on huomioitu yhden ylimääräisen määräaikaisen työntekijän palkkaaminen ennakkoäänestyksen ajaksi.

   Vaalitietojärjestelmän (VAT) kokonaisuudistushanke on ollut käynnissä vuodesta 2021 lukien. Hankkeen alkuperäisenä tarkoituksena oli, että uutta vaalitietojärjestelmää olisi käytetty ensimmäistä kertaa vuoden 2027 eduskuntavaaleissa. Hankkeen aikataulua on jouduttu venyttämään siten, että uusi vaalitietojärjestelmä otetaan käyttöön vasta eduskuntavaalien jälkeen, jolloin ensimmäiset sillä toimitettavat säännönmukaiset vaalit ovat vuoden 2029 alue- ja kuntavaalit. Täten eduskuntavaalit toimitetaan käyttämällä vanhaa vaalitietojärjestelmää.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

   PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille.

Tavoite	Vaalien sujuva järjestäminen Nousiaisten kunnassa huomioiden erityisryhmät ja esteettömyys.
Toimenpide	Vaalien organisointi ja käytännön toimenpiteet vaalipaikalla sekä äänestyspaikan/-paikkojen esteettömyys.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Vaalitoimitsijoiden saama palaute vaalien sujuvuudesta ja vaalipaikan käytännön järjestelyistä sekä äänestyspaikan/-paikkojen esteettömyys.
Toteuma/Seuranta	Osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Lisäämme tuottavuutta ja vahvistamme talouttamme tarkastelemalla suunnitelmallisesti ja vastuullisesti toimintatapojamme.	
Tavoite	Vaalien järjestäminen kustannustehokkaasti.
Toimenpide	Vaalien sujuva läpivienti kustannustehokkaasti pääosin oman henkilökunnan voimin.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Vaalien sujuva järjestäminen oman henkilökunnan voimin pois lukien yhden ulkopuolisen vaalivirkailijan palkkaaminen ennakkoäänestyksen ajaksi.
Toteuma/Seuranta	Osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028-2029

   Vuonna 2028 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2029 järjestetään alue- ja kuntavaalit sekä europarlamenttivaalit.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Kokousten määrä	10		3		12
Äänestys% kunn. vaalit	60				60
Äänestys% presidentinv.					
Äänestys% eu-vaalit					45
Äänestys% eduskuntav.			76		
Äänestys% aluevaalit	47				50

7. Taloustaulukot

100 VAALIT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntikulut	**5 086**	**0**	9 300		**0**	**13 500**
Toimintatuotot	**5 086**	**0**	9 300		**0**	**13 500**
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	**-8 676**	**0**	-2 385		**0**	**-11 312**
Palkat ja palkkiot	**-7 595**	**0**	-2 017		**0**	**-10 700**
Henkilösivukulut	**-1 081**	**0**	-368		**0**	**-612**
Eläkekulut	**-886**	**0**	-324		**0**	**-526**
Muut henkilösivukulut	**-195**	**0**	-44		**0**	**-86**
Palvelujen ostot	**-1 620**	**0**	-1 700		**0**	**-3 000**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-289**	**0**	-100		**0**	**-400**
Toimintakulut	**-10 585**	**0**	-4 185		**0**	**-14 712**
Toimintakate	**-5 500**	**0**	5 115		**0**	**-1 212**

TARKASTUSLAUTAKUNTA/Tarkastustoimi

1. Tulosalueen kuvaus

   Valtuuston valitsemat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan ulkoisesta valvonnasta. Tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestämisestä sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

2. Tulosalueen nykytilanne

   Tarkastuslautakuntaan kuuluu kuusi jäsentä, jotka suorittavat kuntalain mukaista arviointityötä. Tilintarkastuspalvelut ostetaan tilintarkastusyhteisöltä.

3. Toimintaympäristön muutokset

   Tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tavoite	Tarkastuslautakunta arvioi kunnan pitovoimaan vaikuttavia tavoitteita

Toimenpide	Pitovoimaan liittyvien tavoitteiden arviointi
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Arviointikertomuksessa on arvioitu, miten kunta on onnistunut pitovoimaa koskevissa tavoitteissaan.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Tavoite	Tarkastuslautakunta arvioi kunnan elinvoimaan vaikuttavia tavoitteita
Toimenpide	Elinvoimaan liittyvien tavoitteiden arviointi
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Arviointikertomuksessa on arvioitu, miten kunta on onnistunut elinvoimaa koskevissa tavoitteissaan.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Tavoite	Tarkastuslautakunta arvioi kunnan vetovoimaan vaikuttavia tavoitteita
Toimenpide	Vetovoimaan liittyvien tavoitteiden arviointi
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Arviointikertomuksessa on arvioitu, miten kunta on onnistunut elinvoimaa koskevissa tavoitteissaan.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028-2029

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen yhteistyö takaavat riittävän kunnan tuloksellisuuden ja tavoitteiden toteutumisen arvioinnin. Tarkastuslautakunta varmistaa, että tilintarkastuksella on riittävät resurssit suorittaa työnsä julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Kokousten määrä	7	6	6	6	6
Tarkastuspäivät	12	10	10	10	10

7 Taloustaulukot

110 TARKASTUSTOIMI	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	**-1 761**	**-1 842**	-2 139	**16,1**	**-2 139**	**-2 139**
Palkat ja palkkiot	**-1 700**	**-1 800**	-2 040	**13,3**	**-2 040**	**-2 040**
Henkilösivukulut	**-61**	**-42**	-99	**135,7**	**-99**	**-99**
Eläkekulut	**-34**	**-42**	-91	**116,7**	**-91**	**-91**
Muut henkilösivukulut	**-27**	**0**	-8		**-8**	**-8**
Palvelujen ostot	**-13 467**	**-15 120**	-14 700	**-2,8**	**-14 700**	**-14 700**
Toimintakulut	**-15 228**	**-16 962**	-16 839	**-0,7**	**-16 839**	**-16 839**

KUNNANHALLITUS/Keskushallinto

1. Tulosalueen kuvaus

   Kuntalain 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallituksen tehtävänä on:
   1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
   2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
   3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
   4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
   5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
   6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
   7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

   Keskushallinnon tulosalue muodostuu kunnanjohtajasta, kunnanjohtajan alaisuudessa työskentelevästä elinvoimapäälliköstä ja hallinto- ja talousosastosta. Hallinto- ja talousosasto hoitaa keskitettyjä yleishallinnon sekä talous- ja palkkahallinnon tehtäviä ja tuottaa tukipalveluja muille tulosalueille. Tulosalueen vastuulle kuuluvat valtuuston ja kunnanhallituksen asioiden valmistelu sekä päätösten täytäntöönpano. Lisäksi tulosalue vastaa ja huolehtii omalta osaltaan tietohallinnosta, kunnan tiedotuksesta, asiakirjahallinnosta sekä asiakaspalvelutehtävistä. Tulosalue vastaa myös kunnan elinvoimapolitiikan johtamisesta, kaavoituksesta, maapolitiikasta, ympäristöterveydenhuollosta, tasausmaksusta (Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua v. 2023 alusta alkaen, kun eläkemenoperusteinen maksu poistui).

2. Tulosalueen nykytilanne

   Keskushallinnon henkilöstö työskentelee kunnanvirastolla (Moisiontie 19). Maaseutuhallinto toimii hallinto- ja talousosaston alaisuudessa omana erillisyksikkönään yhteistyösopimuksen mukaisesti.

   Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus ja lautakunnat. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Kunnassa on käytössä osallistuva budjetointi, jossa asukkaat ideoivat ja äänestämällä päättävät tietyn rahasumman käytöstä. Verkkosivuilla on kootusti henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteystiedot, lisäksi käytössä on erillinen palautekanava ja kuntalaisaloite.fi -palvelu.

   Kunta tekee tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa. Osa Nousiaisten kunnan palveluista järjestetään yhteistyössä muiden kuntien kanssa esimerkiksi seudullisen yhtiön kautta. Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä. Kuntalain 109 §:n mukaisesti kuntien yhteistoimintaa koskevat sopimukset ovat saatavilla yleisessä tietoverkossa.

   Kunnassa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2027-2029 ja kuntastrategia 2030, jotka ohjaavat toimintaa ja taloutta. Lisäksi kunnassa on useita

muita hyväksyttyjä ohjelmia, kuten elinvoimaohjelma, hyvinvointisuunnitelma ja ilmastosuunnitelma, jotka huomioidaan arjen toiminnassa ja kehittämisessä. Ajantasaiset kunnan toimintaa ohjaavat säännöt ja ohjeet ovat koottuna kunnan verkkosivuilla. Kunnassa on käytössä päätösten vaikutusten ennakkoarviointi. Kunta julkaisee ostolaskudatansa vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Nousiaisten kunnalla on valmiuslakiin perustuva varautumisvelvoite. Varautumistyö on osa kunnan arjen toimintaa ja johtamista. Talousarviossa on vuosittain varauduttu mahdollisiin hankintoihin ja muihin etukäteistoimintoihin, joilla ylläpidetään tai kehitetään valmiutta kohdata äkillisiä häiriötilanteita tai poikkeusoloja.

Kunnan kokonaisturvallisuutta kehitetään ja hallitaan myös turvallisuussuunnittelulla. Kunnan turvallisuussuunnittelu on ennakoivaa toimintaa, jonka tavoitteena on vähentää häiriöitä, rikoksia, onnettomuuksia ja niistä johtuvia vahinkoja. Samalla pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan turvallisuuden tunnetta paikallisesti.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunta-alan nykyinen yleinen virka- ja työehtosopimus astui voimaan 1.5.2025 alkaen ja on voimassa 29.2.2028 saakka. Kunta-alan sopimuskorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotuksia jaetaan sekä yleiskorotuksia että paikallisina järjestelyerinä. Kun otetaan huomioon myös sopimuskauden sisälle sijoittuvat vanhat korotukset, sopimuskorotukset ovat kunnissa 9,58 prosenttia ja korkoa korolle laskien 9,94 prosenttia. Palkankorotukset haastavat tulevina vuosina kuntaa, sillä suurin osa kunnan menoista koostuu henkilöstömenoista.

Nousiaisten kunnan nykyinen päätearkisto sijaitsee Nummentiellä vuokratiloissa. Lisäksi Moisiokodin tiloissa on yksi arkistohuone. Uusi päätearkisto on valmistunut Henrikin yhtenäiskoulun B-osan yhteyteen keväällä 2026. Arkistojen siirrot uuteen päätearkistoon ajoitetaan kunnanviraston muuttoon, joka toteutetaan arviolta vuoden 2027 alussa. Sähköisen arkistointijärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2026 keväällä ja sen käyttöä laajennetaan vuosien 2027-2028 aikana koskemaan koko kuntaa. Myös analoginen aineisto tullaan joiltain osin siirtämään myöhemmässä vaiheessa sähköiseen muotoon.

Keskushallinnon ja maaseutuhallinnon henkilöstön on tarkoitus siirtyä Henrikin yhtenäiskoulun vapautuvaan väistötilaan vuoden 2027 alussa. Muuttoprojekti pyritään organisoimaan ja johtamaan siten, että tilapäinen vaikutus toimintoihin ja asiakkaisiin olisi mahdollisimman vähäinen. Talousarviossa on varattu määrärahat muuttoon liittyviin kustannuksiin. Muutolla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia esimerkiksi toimintaan, tehokkuuteen, johtamiseen, asiakaspalveluun ja tiedonkulkuun. Muuton myötä keskushallinnolla on nykyistä enemmän kokoustilaa käytössä, joka on ollut nykyisin haaste erityisesti aamu- ja iltapäivisin.

Nousiaisten kunnan työterveyshuoltoa koskeva uusi sopimus tulee voimaan 1.1.2027 alkaen. Uusi sopimus edellyttää integraation rakentamista kunnan henkilöstöhallinnon järjestelmän ja työterveyden järjestelmän välille. Sopimus päättyy 31.12.2029, jonka jälkeen voidaan ottaa käyttöön optio vuosille 2030-2032.

Kunnan nykyinen joukkoliikennesopimus välillä Mynämäki-Nousiainen-Masku-Turku päättyy 6.6.2027. Yhteishankinta Mynämäen ja Maskun kanssa käynnistetään syksyn 2026 aikana. Uuden liikennöintisopimuksen sopimuskaudeksi on suunniteltu kolme vuotta (7.6.2027-2.6.2030) sekä mahdollista kolmen vuoden optiokautta (3.6.2030-5.6.2033).

Vuonna 2027 jatketaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan tietoturvan ja -suojan toteutuminen sekä sujuva sähköinen asiointi. Tekoälyä käytetään jo jossain määrin kunnan eri toiminnoissa. Tekoälyn turvallista ja tehokasta hyödyntämistä jatketaan ja tutkitaan uusia mahdollisuuksia tekoälyn turvalliselle käytölle kunnan eri toiminnoissa.

Hankintalain uudistuksen seurauksena kunta ei voi hyödyntää kaikkia sen omistamien osakeyhtiöiden kanssa solmimia sopimuksia. Keväällä 2027 kunnan tulee kilpailuttaa tulkkaus- ja käännöspalvelut, koska sillä ei ole enää perusteita hankkia kyseisiä palveluja 1.7.2027 alkaen Monetra Oulu Oy:ltä. Hankintalain siirtymäsäännös mahdollistaa, että hankintayksikkö voi yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä irtisanoa sopimuksen päättymään 30.6.2030 mennessä, jos sopimuksen irtisanomisesta poikkeuksellisesti koituisi kohtuuttomia seurauksia tai merkittäviä taloudellisia riskejä. Nousiaisten kunta on tehnyt Valtiokonttorille ilmoituksen Turun Seudun Kehitys Oy:n ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n osalta hankintalain mahdollistaman pidemmän siirtymäajan käytöstä elinkeinopalvelujen sekä jätehuoltopalvelujen turvaamiseksi.

Nousiaisten Kuntakiinteistöt Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2026 kuntalain 126 §:stä tulevan yhtiöittämisvelvoitteen perusteella. Yhtiöön ei ole toistaiseksi siirretty omaisuutta eikä toimintaa. Kunta seuraa aktiivisesti, miten yhtiöittämisvelvoitetta on käytännössä tulkittu ja siirtää tarvittaessa omistamiaan sote-pela kiinteistöjä yhtiölle tulevina vuosina.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Viestimme avoimesti paikallisista onnistumisista, hankkeista, kasvu- ja yritystarinoista, investoinneista ja vahvuuksista	
Tavoite	Kunnalla on hyvä maine ja se koetaan viihtyisänä ja kehittyvänä paikkana, jossa on turvallista elää, yrittää ja vierailla.
Toimenpide	Viestimme aktiivisesti kuntaisille, yrityksille ja matkailijoille kunnan palveluista ja tapahtumista sosiaalisen median kanavien ja uutiskirjeiden, tiedotteiden ja tapahtumakalenterin avulla. Tuomme viestinnässä esille yrityksiä ja yhdistyksiä ja huomioimme kylien vahvuudet toiminnassamme. Haemme aktiivisesti hankerahaa strategian mukaisiin toimenpiteisiin. Teemme avoimia ja kohdennettuja kyselyjä ja järjestämme tilaisuuksia kuntalaisille, yhdistyksille ja yrityksille.

Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kunnan alueella järjestetyt tapahtumat ja ajankohtaiset asiat tavoittavat kuntalaiset ja sidosryhmät oikea-aikaisesti. Avoimella ja johdonmukaisella viestinnällä lisätään turvallisuuden tunnetta ja luottamusta kuntaorganisaatiota kohtaan.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Lisäämme tuottavuutta ja vahvistamme talouttamme tarkastelemalla suunnitelmallisesti ja vastuullisesti toimintatapojamme	
Tavoite	Kartoitamme ja seuraamme järjestelmäkehitystä ja tekoälyn käytön mahdollisuuksia. Virtaviivaistamme prosessejamme ja pyrimme hyödyntämään valmiita työnkulkuja ja tekoälyä työn tehostamiseksi.
Toimenpide	Laajennamme sähköisen arkistoratkaisun käyttöä. Automatisoimme asianhallinnan ja hakemusprosessien yksittäisiä vaiheita sekä päivitämme tiedonohjaussuunnitelmaa sekä työnkulkuja.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Yksiköt/ toiminnot, joissa käytössä sähköinen arkisto. Prosessit, joita on automatisoitu tai tehostettu.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

Olemme uudistumiskykyisiä, rohkeita muutosten äärellä, panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja kehitämme yhdessä tekemisen ilmapiiriä sekä tiedolla johtamista	
Tavoite	Kunta panostaa tiedonhallinnan kehittämiseen hyödyntämällä digitalisaatiota ja tekoälyä. Kunta koetaan yrittäjämyönteisenä, yritystoiminnan ja sen kehittymisen ja monipuolistumisen mahdollistajana.
Toimenpide	Viestimme yrityksen kehittämistä koskevista tapahtumista, koulutuksista ja rahoitusmahdollisuuksista. Järjestämme verkostoitumis- ja muita yritystilaisuuksia ja teemme seudullista yhteistyötä koskien mm. vihreän siirtymän investointeja. Perehdymme digitalisaation ja tekoälyn käyttöön ottaaksemme haltuun työtä ja tiedonhallintaa hyödyttäviä järjestelmiä. Neuvomme alkavia yrittäjiä ja ohjaamme heitä edelleen tarvittaviin tahoihin. Teemme yrityskäyntejä ja viestimme yrityksen kehittämismahdollisuuksista. Teemme yhteistyötä yritysten ja työllisyyspalvelujen kanssa mm. Henkilöstön rekrytointia koskevissa tarpeissa.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Yritystapaamiset, alkavien yrittäjien tapaamiset, yritysuutiskirjettä vastaanottavien määrä.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Tarjoamme ainutlaatuisen kulttuurihistoriallisen ympäristön sekä virkistäviä luonto- ja kulttuurielämyksiä moottoritien läheisyydessä	
Tavoite	Tuomme aikaisempaa vahvemmin esille kunnan kulttuurihistoriallista taustaa ja mahdollistamme kuntalaisille hyvinvoivan ja onnellisen arjen.
Toimenpide	Teemme yhteistyötä yhdistysten, seurakunnan ja muiden tahojen kanssa tuodaksemme esille kulttuurihistoriallisia vahvuuksia. Viestimme mm. Somen ja tapahtumakalenterin sekä kunnan verkkosivujen kautta tapahtumista. Haemme hankerahaa mahdollisille yhteistyöhankkeille koskien kulttuurihistorian esilletuontia ja järjestääksemme tapahtumia.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kunnan alueella sijaitsevat luonto- ja kulttuurielämykset ovat laaja-alaisesti tunnettuja seudulla. Luonto- ja kulttuurielämyksistä on ajantasaista tietoa saatavilla verkkosivuilla. Tapahtumatuotannossa hyödynnetään hankerahoitusta ja luonto- ja kulttuurikohteita käytetään tapahtumapaikkoina.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Olemme vastuullinen, houkutteleva ja tunnettu yritys-, liikunta- ja tapahtumapaikkakuntana	
Tavoite	Nousiainen on tunnettu vastuullisuudesta, yrittäjämyönteisyydestä ja yritys-, liikunta- ja tapahtumapaikkakuntana. Kunnan alueelle sijoittuu uusia yrityksiä ja alueella järjestetään monipuolisesti tapahtumia.
Toimenpide	Kunnassa järjestetään yritystilaisuuksia ja tehdään yrityskäyntejä sekä neuvonta- ja ohjaustyötä alkaville ja kehittyneille yrityksille. Yrityksiä esitellään kunnan eri viestintäkanavissa. Kuntaan houkutellaan uusia yrityksiä ja yritysten yhteydenottoihin reagoidaan nopeasti. Kuntaan sijoittuminen ja tapahtumien järjestäminen tehdään helpoksi. Kunnan tilojen vuokrausmahdollisuudet tuodaan avoimesti ja selkeästi esille. Kunnan alueelle sijoittuvista tapahtumista tiedotetaan laajasti ja yrityksille mahdollistetaan osallistuminen tapahtumiin toimijoina. Kunta tekee laaja-alaista yhteistyötä yritysten, yhdistysten ja tapahtumanjärjestäjien kanssa.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kuntabarometri, yrityskäynnit ja –tilaisuudet, alkavien yrittäjien neuvontatapaamiset, uusien yritysten Nousiaisiin asettautumista koskevat tapaamiset. Uutiskirjeiden määrä sekä postituslistalla olevien määrä.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle	
Tavoite	Uusi asukas kokee olevansa tervetullut ja löytää tarvitsemansa palvelut. Asukas saa tarvitsemansa tiedot kootusti ja hänet ohjataan tarvittaessa asioimaan kunnan yhteyshenkilön kanssa tai muiden viranomaisten kanssa.
Toimenpide	Verkkosivuilta löytyvät ajantasaisesti ja kootusti tiedot palveluista, toiminnoista ja yhteyshenkilöistä. Kuntaesitettä päivitetään säännöllisesti ja se on luettavissa kunnan verkkosivuilla. Verkkosivujen, tapahtumakalenterin sekä sosiaalisen median kanavien kautta ohjataan tutustumaan paikallisiin yrityksiin, tapahtumiin ja yhdistyksiin. Verkkosivujen uusi asukas –osiosta löytyy ajantasaiset tiedot ja kysely, jotka ovat kohdistettu kuntaan muuttaneille.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Uusi asukas saa myönteisen ensimmäisen palvelukokemuksen ja kokee olevansa tervetullut. Asiointi koetaan helpoksi ja palveluketju toimivaksi. Kuntalaiskyselyn ja saadun palautteen perusteella kehitetään jatkuvasti asiakas-/asukaspalvelua.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028-2029

   Osana talouden tasapainottamista on tarkoitus vähentää kaavoituksen kustannuksia suunnitelmavuosina 2028-2029. Käynnissä olevat kaavahankkeet pyritään saattamaan päätökseen vuoden 2027 aikana. Keskustan ja Kirkonseudun osayleiskaavan päivittäminen tai etukäteisvalmistelut siirtyvät käynnistettäväksi aikaisintaan vuonna 2029. Osayleiskaavan päivittäminen on työläs, vuorovaikutteinen ja monivuotinen projekti kokonaisuudessaan. Tavoitteena on osoittaa uusia rakennuspaikkoja Keskustan ja Kirkonseudun alueelle. Lisäksi tarkastelussa on osoittaa lisää yritysaluetta sähköaseman läheisyyteen Laaleisissa.

   Caruna toteuttaa sähköaseman laajennuksen vuosina 2027-2029. Lisäksi vuonna 2030 tai 2031 sähköaseman kapasiteetti kasvaa oleellisesti, kun uusi linja valmistuu. Caruna varaa kapasiteettia, sitä mukaan, kun tulevat hankkeet varmistuvat. Kapasiteettia omaava sähköasema moottoritien ja rautatien välittömässä läheisyydessä on harvinainen yhdistelmä.

   Sähköistä arkistointia laajennetaan järjestelmäintegraatioiden avulla systemaattisesti ja hallitusti erillisen suunnitelman mukaisesti. Tietoturvaa, tietosuojaan ja varautumiseen panostetaan.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**Ts 2028**	**Ts 2029**

Asukasluku/Tilastokeskus	4 672	4680	4700	4700	4700
Yrityskanta/Tilastokeskus	313*	440	299	305	315
Asemakaavoitetut oma-kotitontit (rak. valmis)	37	37	37	46	46
Asemakaavoitetut rivi- ja kerrostalotontit (rak. valmis)	7	7	7	7	7
Asemakaavoitetut yritys-tontit (rak. valmis)	8	8	8	8	8
Veroprosentti	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1

**Tilastokeskus on luopunut kuntakohtaisen yrityskannan julkaisemisesta vuodesta 2025 alkaen. Esitetty luku kuvaa toimipaikkojen määrää.*

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
kunnanjohtaja	1	0,9	0,9	0,9	0,9
hallinto- ja henkilöstöjohtaja	1	1	1	1	1
talouspäällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
palkkasihteeri	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	0,3	0,3	0,3
kirjanpitäjä	1	1	1	1	1
ict-järjestelmäasiantuntija	1	1	1	1	1
toimistosihteeri	1	1	0,85	0,85	0,85
elinvoimapäällikkö	1	1	0,8	0,8	0,8
hallinnon asiantuntija	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8

**Kunnanjohtajan ja elinvoimapäällikön työajasta osa on suunnattu työllisyyspalvelut-tulosalueelle (kunnanjohtaja 10 %, elinvoimapäällikkö 20 %). Hallinnon asiantuntijan työajasta 20 % on suunnattu sivistykselle ja hallintosihteerin työajasta 30 % sivistykselle ja 40 % tekniselle, toimistosihteerin työajasta 15 % on suunnattu varhaiskasvatukseen.*

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	**31.12.2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
arkistonhoitaja	-	0,5	-

9. Taloustaulukot

120 KESKUSHALLINTO	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntituotot	**1 345**	**0**	1 200		**1 200**	**1 200**
Maksutuotot	**160**	**0**	0		**0**	**0**
Tuet ja avustukset	**6 981**	**0**	0		**0**	**0**
Muut toimintatuotot	**57 823**	**95 000**	95 000	**0,0**	**95 000**	**95 000**
Toimintatuotot	**66 309**	**95 000**	96 200	**1,3**	**96 200**	**96 200**
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	**-650 687**	**-677 656**	-651 976	**-3,8**	**-667 343**	**-679 902**
Palkat ja palkkiot	**-533 883**	**-558 137**	-538 452	**-3,5**	**-551 218**	**-561 647**
Henkilösivukulut	**-116 805**	**-119 519**	-113 524	**-5,0**	**-116 125**	**-118 255**
Eläkekulut	**-99 103**	**-105 161**	-96 033	**-8,7**	**-98 206**	**-99 982**
Muut henkilösivukulut	**-17 702**	**-14 358**	-17 491	**21,8**	**-17 919**	**-18 273**
Palvelujen ostot	**-588 480**	**-614 249**	-580 432	**-5,5**	**-568 432**	**-568 432**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-14 680**	**-32 445**	-12 050	**-62,9**	**-12 050**	**-12 050**
Avustukset	**-9 653**	**0**	0		**0**	**0**
Muut toimintakulut	**-80 944**	**-78 871**	-75 069	**-4,8**	**-76 449**	**-76 449**
Toimintakulut	**-1 344 444**	**-1 483 221**	-1 319 527	**-6,8**	**-1 324 274**	**-1 336 833**
Toimintakate	**-1 278 135**	**-1 388 221**	-1 223 327	**-6,5**	**-1 228 074**	**-1 240 633**
Poistot ja arvonalentumiset	**-9 085**	**-4 158**	-3 900	**-6,2**	**-7 233**	**-27 233**

KUNNANHALLITUS/Työllisyyspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Kunnanhallitus vastaa kuntien välisestä yhteistoiminnasta sekä muusta yhteistoiminnasta. Lakisääteiset, julkiset työllisyyspalvelut siirtyivät työ- ja elinkeinotoimistoilta kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on ollut työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen parantaminen sekä työllistymisen nopeuttaminen. Tavoitteena on ollut myös tuoda julkiset työllisyyspalvelut lähemmäksi asiakkaita osaksi kuntien elinvoimatehtäviä.

Nousiainen on hyväksynyt Turun työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen 23.10.2023 (täydennetty 11.11.2024), jonka perusteella Turun kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana.

Tulosalue vastaa lakisääteisten työllisyyspalvelujen rahoittamisesta, työllisyyspalvelujen toiminnan seurannasta ja ohjaamisesta sekä työttömyysetuuksien kuntaosuuksista. Nousiaisten kunnan lähipalvelut tuotetaan Raision lähipalvelupisteessä perustuen 11.11.2024 hyväksyttyyn yhteistoimintasopimukseen lähipalveluiden tuottamisesta Turun työllisyysalueen läntisellä toiminta-alueella. Sopimukseen perustuen Raision kaupunki järjestää lähipalvelut Maskulle, Mynämäelle, Naantalille, Nousiaisille, Raisiolle ja Ruskolle.

Tulosalueelta myönnetään yrityksille vuosittain kunnanhallituksen vahvistamien ehtojen perusteella nuorten kesätyötukea nousiaislaisen 14-20 –vuotiaan nuoren palkkaamiseen kesätyöjakson aikana.

2. Tulosalueen nykytilanne

Lakisääteiset työllisyyspalvelut jaotellaan neljään kategoriaan seuraavasti: lähipalvelut, keskitetyt palvelut, tukipalvelut ja yhteiset hankinnat. Lähipalveluja tuotetaan lähtökohtaisesti toiminta-alueilla, joita varten laaditaan sopimus viranomaistehtävän hoidosta. Sopimuksella toimivaltaa siirretään vastuukunnasta toiminta-alueen kuntien viranhaltijoille. Keskitetyt palvelut täydentävät lähipalveluja ja ne viedään lähelle asiakasta monikanavaisesti (mm. digi, puhelin, jalkautuen). Keskitetyt palvelut, yhteiset hankinnat ja tukipalvelut tuotetaan vastuukunnasta.

Turun työllisyysalueen toimintaa on ohjaamassa alueen 23 kunnan yhteinen kuntajohtajakokous, johtoryhmä, talouden arviointi- ja seurantaryhmä sekä työllisyyden neuvottelukunta. Turun kaupungin organisaatioon kuuluvassa työllisyysaluelautakunnassa on 13 valtuustojen toimikaudekseen valitsemaa jäsentä. Turun läntisten kuntien: Maskun kunnan, Mynämäen kunnan, Naantalin kaupungin, Nousiaisten kunnan, Raision kaupungin ja Ruskon kunnan valtuustot valitsevat toimielimeen kaksi (2) jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet. Varajäsenten on oltava eri kunnista kuin jäsenten.

Nousiaisten kunnalla on lakisääteisissä työllisyyspalveluissa rahoitusvastuu ja vastuukunnalla on järjestämisvastuu.

3. Toimintaympäristön muutokset

Työllisyyttä koskeva toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa. Toimintaan vaikuttavat lainsäädännölliset tekijät, mutta myös ulkoisen ympäristön tuomat haasteet ja mahdollisuudet. Vihreä siirtymä, digitalisaatio, tekoäly ja kansainvälistyminen maahanmuuton kasvuineen luovat uusia mahdollisuuksia yrityksille ja työntekijöille. Samalla ne myös edellyttävät eri osapuolilta osaamisen kehittämistä. Työvoimakohtaannon vaikeudet sekä taloudellinen epävarmuus vaikuttavat elinvoiman kehittymiseen myös tulevien vuosien aikana.

Yleinen toimintaympäristön epävarmuus, työttömyyden kasvu ja valtion julkiset leikkaukset vaikuttavat kulutukseen, ostovoimaan ja yritysten investointi- ja rekrytointivalmiuteen. Erityisesti suhdanneherkkä rakennusala on kärsinyt viime vuosien aikana talouden heikosta tilanteesta. Tähän vaikuttavat muun muassa työttömyys, epävarmuudet, kansainväliset kriisit ja kuluttajien heikko luottamus talouden kas-

vuun. Talousanalyytikot ovat varovaisen optimistia talouden suotuisampaan kehitykseen vuoden 2027 aikana. Työttömyyslukujen ennustetaan pysyvän ennallaan tai hiukan vähentyvän. Samanaikaisesti ennustetaan pitkäaikaistyöttömyyden edelleen kasvavan.

Nousiaisissa toiminnan painopisteenä on pitkittyvän työttömyyden ehkäisy työttömyyden varhaisessa vaiheessa. Erityisesti halutaan minimoida nuorisotyöttömyyden kasvua ja nuorten pitkäaikaista työttömyyttä. Nousiaisten kunnassa on käytössä nuorten kesätyötuki, joka on suunnattu yrityksille paikallisten nuorten työllistämiseen. Työnhakijoiden osaamisen, kehittämisen ja työkyvyn tukemiseen panostetaan yhteistyössä työllisyyspalvelujen tuottajien ja oppilaitosten kanssa.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Viestimme avoimesti paikallisista onnistumisista, hankkeista, kasvu- ja yritystarinoista, investoinneista ja vahvuuksista	
Tavoite	Turun työllisyysalueen palvelut ja Raision aluetoimipiste ovat laajasti työnhakijoiden ja työnantajien tiedossa. Hankkeista, kasvu- ja yritystarinoista sekä investoinneista kerrotaan kunnan viestintäkanavissa.
Toimenpide	Kunta mahdollistaa työllisyysalueen edustajien näkyvyyden sekä ajankohtaisista työllisyyttä koskevista tiedoista viestimisen kunnan tapahtumissa ja viestintäkanavissa.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Työllisyysalueen edustajien vierailut/esitykset kunnan alueella. Kunnan julkaisemat työllisyyttä koskevat tiedotteet.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

Teemme arvokasta, ennaltaehkäisevää työtä hyvän elinympäristön, ilmaston, varautumisen, hyvinvoinnin, mielenterveyden ja kotoutumisen edistämiseksi	
Tavoite	Ennalta ehkäistä nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä sekä siihen liittyviä lieveilmiöitä. Edistää ulkomaalaistaustaisen työvoiman kotoutumista, osaamista, integroitumista ja työllistymistä.
Toimenpide	Etsivä nuorisotyö ja hyvinvointikoordinaattori osallistuvat aktiivisesti työllisyyspalvelujen kohdentamiseen ja kehittämiseen yhdessä elinvoimapäällikön kanssa. Paikallisia onnistumisia ja haasteita tuodaan yleisesti tietoon. Tehdään uusia yhteistyöavauksia paikallisten toimijoiden kanssa. Kunnassa on käytössä yritysten kesätyötuki nousiaislaisten nuorten kesätyöllistämiseksi. Kesätyötuki koskee

	palkkatyössä olevia sekä 4H -yrittäjiä. Kunnassa välitetään tietoa yrityksille ja nuorille työllistämisen eri vaihto ehdoista, kuten palkkatuesta.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kehittämisehdotukset työllisyyspalveluille, nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi, toimenpiteet ulkomaalaisen työvoiman työllistämiseksi. Kunnan myöntämät kesätyötuet.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Olemme uudistumiskykyisiä, rohkeita muutosten äärellä, panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja kehitämme yhdessä tekemisen ilmapiiriä	
Tavoite	Kehittää työllisyysalueen, kunnan ja muiden toimijoiden välistä yhdyspintatyötä. Kuntaorganisaatio panostaa yhteistyön kehittämiseen kunnan sisällä ja kuntien välillä sekä innovoi uusia ratkaisuja työllisyyden kohentamiseksi.
Toimenpide	Kunta osallistuu aktiivisesti olemassa yhteistyöhön ja hankerahoitusten hakemiseen.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Toteutetut uudet yhteistyöavaukset ja hankkeet, yhdyspintatyön vastuiden ja rakenteiden selkeyttäminen.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2028-2029

Työllisyyspalvelujen kustannustehokkuutta, kustannustenjakomallia, yhteistyörakenteita ja prosesseja kehitetään työllisyysalueen kuntien yhteistyönä kokemusten, tulosten ja saadun palautteen perusteella. Tiedolla johtamista kehitetään, esimerkiksi tilastotietoa hyödyntämällä. Kehitetään työllisyyspalveluja vastaamaan nykyisiin ja tulevaisuuden muuttuviin tarpeisiin.

Työllisyyden ennustetaan suunnitelmavuosina hiukan parantuvan nykytasosta, mutta ennusteiden mukaan pitkäaikaistyöttömyys säilyy korkealla tasolla ja voi jopa kasvaa. Työttömyysetuusmaksujen arvioidaan säilyvän ennallaan tai nousevan, koska pitkäaikaistyöttömyyksistä aiheutuu kunnalle suurimmat työttömyysetuusmaksut.

Varsinais-Suomessa arvioidaan käynnistyvän tai valmistuvan suunnitelmavuosina isoja investointeja, jotka vaikuttavat myönteisesti alueen työllisyyteen. Toimialojen kehityksen osalta on nähtävissä suurta polarisaatiota. Työmarkkinoilla on suhdanteesta kärsiviä ja hyötyviä toimialoja. Teknologiamurros vaikuttaa osaltaan siihen, että kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa markkinoilla.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	Tp 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Työvoima	2 301	2 300	2 303	2 303	2 303
Työttömät	172	160	153	153	153
Työttömyysprosentti (12 kk keskiarvo)	6,7	6,5	7,3	7,3	7,3
Pitkäaikaistyöttömät, yli vuoden työttömyys (12 kk keskiarvo)	52	48	63	63	63

7 Vakinainen henkilöstö:

Nimike	Tp 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
kunnanjohtaja	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
elinvoimapäällikkö	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

8 Talous

140 TYÖLLISYYSPALVELUT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Muut toimintakulut	15 297	0	0		0	0
Toimintatuotot	15 297	0	0		0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-28 054	-25 036	-26 419	5,5	-27 074	-27 608
Palkat ja palkkiot	-23 341	-21 042	-21 668	3,0	-22 212	-22 656
Henkilösivukulut	-4 713	-3 994	-4 751	19,0	-4 862	-4 952
Eläkekulut	-3 927	-3 430	-4 020	17,2	-4 113	-4 188
Muut henkilösivukulut	-785	-564	-731	29,6	-749	-764
Palvelujen ostot	-271 280	-360 514	-360 364	-0,0	-320 364	-320 364
Avustukset	-296 790	-345 000	-336 000	-2,6	-336 000	-336 000
Toimintakulut	-596 124	-730 550	-722 783	-1,1	-683 438	-683 972
Toimintakate	-580 826	-730 550	-722 783	-1,1	-683 438	-683 972

Kunnanjohtajan ja elinvoimapäällikön työajasta osa on suunnattu tulosalueelle, siitä syystä tulosalueella näkyy myös henkilöstökuluja.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ (ulkoinen ja sisäinen)

12 KUNNANHALLITUS	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 345	0	1 200		1 200	1 200
Maksutuotot	160	0	0		0	0
Tuet ja avustukset	6 981	0	0		0	0
Muut toimintatuotot	73 121	95 000	95 000	0,0	95 000	95 000
Toimintatuotot	81 606	95 000	96 200	1,3	96 200	96 200
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	-678 741	-702 692	-678 395	-3,5	-694 417	-707 510
Palkat ja palkkiot	-557 224	-579 179	-560 120	-3,3	-573 430	-584 303
Henkilösivukulut	-121 517	-123 513	-118 275	-4,2	-120 987	-123 207
Eläkekulut	-103 030	-108 591	-100 053	-7,9	-102 319	-104 170
Muut henkilösivukulut	-18 487	-14 922	-18 222	22,1	-18 668	-19 037
Palvelujen ostot	-859 760	-974 763	-940 796	-3,5	-888 796	-888 796
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 680	-32 445	-12 050	-62,9	-12 050	-12 050
Avustukset	-306 443	-345 000	-336 000	-2,6	-336 000	-336 000
Muut toimintakulut	-80 944	-78 871	-75 069	-4,8	-76 449	-76 449
Toimintakulut	-1 940 568	-2 133 771	-2 042 310	-4,3	-2 007 712	-2 020 885
Toimintakate	-1 858 962	-2 038 771	-1 946 110	-4,5	-1 911 512	-1 924 685
Poistot ja arvonalentumiset	-9 085	-4 158	-3 900	-6,2	-7 233	-27 233

SIVISTYSLAUTAKUNTA/Varhaiskasvatus

1 Tulosalueen kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa pedagogiikka korostuu. Lakisääteisiä, turvallisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja järjestetään perhepäivähoidossa, päiväkodeissa ja erityispäivähoidossa. Vuorohoitoa tarjotaan tarpeen mukaan. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa Turun seutukuntien kanssa. Nuppulan päiväkodissa toimii pienennetty ryhmä tukea tarvitseville lapsille. Perhepäivähoidon varahoito järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa.

Esiopetus on Nousiaisten kunnassa perusopetuksen järjestämää ja esiopetuksen täydentävä päivähoito varhaiskasvatuksen järjestämää. Esiopetuksen täydentävää päivähoitoa tarjotaan Yhtenäiskoululla ja Kirkonpiirin koululla sekä tarvittaessa Puolen hehtaarin päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa tarvitsevien esioppilaiden täydentävä päivähoito järjestetään tarvittaessa Nuppulan päiväkodissa.

Varhaiskasvatuslaki sääntelee tiukasti varhaiskasvatuksen toimintaa.

2 Tulosalueen nykytilanne

Kunnassa toimii 4 päiväkotia: Päiväkoti Vappula, päiväkoti Nuppula, Puolen hehtaarin päiväkoti ja Paijulan päiväkoti. Paijulan päiväkodissa toimii kaksi ryhmää, joista toinen on yli 3-vuotiaiden ryhmä ja toinen alle 3-vuotiaiden ryhmä. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä työskentelee kaksi aikuista, jonka vuoksi ryhmään voidaan sijoittaa vain 8 lasta. Esiopetuksen täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa. Perhepäivähoitajia on yhteensä 7.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee kaksi pätevää päiväkodinjohtajaa, joista toinen vastaa Puolen hehtaarin päiväkodista, Vappulasta sekä täydentävästä esiopetuksesta ja toinen vastaa päiväkoti Nuppulasta sekä Paijulan päiväkodista.
Jokaisessa päiväkodissa työskentelee vastaava varhaiskasvatuksen opettaja (varajohtaja) ja resurssilastenhoitaja. Resurssilastenhoitajat auttavat päiväkotien sijaistarpeissa. Resurssilastenhoitajista kolme on määräaikaista.

Varhaiskasvatuksessa toimii kaksi erityisopettajaa. Toinen erityisopettaja vastaa varhaiserityiskasvatuksesta Nuppulan, Paijulan päiväkodin ja Henrikin yhtenäiskoulun täydentävän esiopetuksen osalta. Toinen erityisopettaja vastaa varhaiserityiskasvatuksesta Puolen hehtaarin päiväkodin, Vappulan, Kirkonpiirin täydentävän esiopetuksen ja perhepäivähoidon osalta. Varhaiskasvatusjohtaja toimii molempien erityisopettajien esihenkilönä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkastetut hinnat tulivat voimaan 1.8.2026, jonka perusteella varhaiskasvatuksen korkein perittävä asiakasmaksu on 335 € ja pienin perittävä asiakasmaksu on 32 €.

Nousiaisten kunta on mukana seudullisessa sopimuksessa varhaiskasvatuksen ostamisesta/myymisestä sopimuskuntien kesken. Tuen lasten osalta varhaiskasvatuksen hinta muuttui 1.8.2026 alkaen. Kun lapsi tarvitsee henkilökohtaisen avustajan, korvaus määritellään seuraavasti: kokoaikainen varhaiskasvatus 4196 €/kk, varhaiskasvatustarve 80 % 3356 € ja varhaiskasvatustarve 60 % 2516 €.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä sähköinen palvelujärjestelmä Päikky (Abilita Oy). Varhaiskasvatuksen ja vanhempien välinen yleinen tiedottaminen ja viestintä tapahtuu Päikyn kautta. Lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat ja tuen suunnitelmat tehdään Päikyssä. Myös henkilöstön työvuorosuunnittelu ja seuranta tapahtuu Päikyssä.

Varhaiskasvatus on ollut mukana digitaalisen oppimisympäristön kehittämishankkeessa yhdessä Maskun, Mynämäen ja Ruskon kuntien kanssa. Hanke päättyy 31.12.2026. Hankeen myötä varhaiskasvatukseen on saatu käyttöön oma digitaalinen Desku -työpöytä, jossa on tallennettuna pedagogisia materiaaleja.

3 Toimintaympäristön muutokset

Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt edelleen yhden perhepäivähoitajan siirtyessä avustajaksi Kirkonpiirin esiopetukseen ja esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Perhepäivähoitajia on tällä hetkellä yhteensä 7.

Ennusteiden mukaan lasten määrä vähenee tulevaisuudessa. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksen paikkojen määrää ja riittävyyttä arvioidaan vuoden 2027 aikana.

Varhaiskasvatuksen opettajille ja perhepäivähoitajille aikoinaan hankerahoilla ostetut digivälineet tulevat käyttöikänsä päähän. Uuden sähköisen Päikky järjestelmän käyttöönoton vuoksi opettajat tarvitsevat käyttöönsä kannettavat tietokoneet. Perhepäivähoitajille tarvitaan uudet tablettitietokoneet. Lasten pedagogisen toiminnan tueksi on tarkoitus lisätä lasten käyttöön soveltuvia tablettitietokoneita.

Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkotiryhmissä tulisi työskennellä kaksi varhaiskasvatusopettajaa tai vaihtoehtoisesti varhaiskasvatusopettaja ja varhaiskasvatuksen sosionomi vuoteen 2030 mennessä. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajien vakansseja muutetaan mahdollisuuksien mukaan varhaiskasvatuksen opettajien/sosionomien vakansseiksi henkilöstön eläköitymisen tai muiden poistumisien kautta.

4 Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta.	
Tavoite	Varhaiskasvatuksen laatua kehitetään ja arvioidaan jatkuvasti.
Toimenpide	Päivitetty paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on käytössä ja sen toteutumista seurataan. Arvioimme varhaiskasvatuksen laatua ja rakenteita Valssi -laadunarviointijärjestelmää hyödyntäen. Henkilöstön osaamista ja toiminnan kehittämistä tuetaan yhteisillä suunnittelu- ja kehittämispäivillä. Lasten osallisuutta vahvistetaan toteuttamalla lasten kysely.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on käytössä. Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuslain mukainen ja kelpoinen henkilöstö. Valssi-laadun arviointityökalu on käytössä. Henkilöstölle järjestetään varhaiskasvatuksen suunnittelu- ja kehittämispäivä keväällä ja syksyllä. Lasten kysely toteutetaan kevään aikana.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Olemme uudistumiskykyisiä ja kehitysmyönteisiä.	
Tavoite	Varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja varhaiskasvatus toiminnan kehittäminen. Varhaiskasvatus hyödyntää tarkoituksenmukaisia digitaalisia ratkaisuja lasten oppimisen, osallistumisen ja henkilöstön työn tukena.
Toimenpide	Henkilöstön kouluttaminen ja toimintatapojen kehittäminen. Lisätään lasten käytössä olevien tablettien määrää pedagogisen toiminnan tueksi. Hankitaan opettajille kannettavat tietokoneet pedagogisen suunnittelun, dokumentoinnin ja yhteistyön vahvistamiseksi. Kehitetään henkilöstön digiosaamista. Hankitaan perhepäivähoita-

	jille tabletit lasten pedagogisen toiminnan sekä perhepäivähoitajien dokumentoinnin, viestinnän ja pedagogisen suunnittelun tueksi.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Henkilöstölle on tarjottu koulutusta varhaiskasvatuksen toimintaan ja digitaitoihin liittyen. Digitaalisia välineitä hyödynnetään pedagogisessa toiminnassa. Varhaiskasvatusopettajilla on kannettavat tietokoneet käytössä. Perhepäivähoitajilla on tabletit käytössä.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Varhaiskasvatus vahvistaa Nousiaisten kunnan vetovoimaa lapsiystävällisenä kuntana.	
Tavoite	Tehdään varhaiskasvatuksen toimintaa näkyväksi huoltajille ja kuntalaisille.
Toimenpide	Järjestetään varhaiskasvatuksen yhteisiä tapahtumia. Hyödynnetään viestintäkanavia kunnan ja varhaiskasvatuksen positiivisen näkyvyyden lisäämiseksi.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Järjestetään vähintään yksi varhaiskasvatuksen yhteinen tapahtuma vuodessa. Varhaiskasvatuksen toimintaa tuodaan esille kunnan viestintäkanavissa. Varhaiskasvatuksen ajankohtaisista asioista tiedotetaan käytössä olevissa viestintäkanavissa.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2028–2029

Perhepäivähoitoa on saatavilla osana varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakansseja muutetaan mahdollisuuksien mukaan varhaiskasvatuksen opettajan/sosionomin vakansseiksi eläköitymisen ja muiden poistumisien kautta. Arvioidaan varhaiskasvatuksen paikkojen määrää ja riittävyyttä sekä palveluverkkoa kokonaisuudessaan.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Läsnäolopv/vuosi	32 785	35 000	33 700	33 700	33 700
-päiväkotihoito	28 578	30 000	29 200	29 200	29 200
Puolen hehtaarin pvkoti	5 665	8 000	7 500	7 500	7 500
Nuppula	8 991	10 000	9 000	9 000	9 000
Vappula	4 371	4 000	4 000	4 000	4 000
Paijulan päiväkoti	3 857	3 000	3 000	3 000	3 000
Esiopetuksen täydent.	5 694	5 000	5 700	5 700	5 700
-perhepäivähoito	4 207	5 000	4500	4500	4500
Lapsia	228	241	233	233	233

- päiväkotihoidossa	199	209	205	205	205
Puolen Hehtaarin pvkoti	43	50	45	45	45
Nuppulassa	57	60	53	53	53
Vappulassa	28	30	28	28	28
Paijulan päiväkoti	26	24	24	24	24
Esiopetuksen täydent.	45	45	55	55	55
-perhepäivähoidossa	29	32	28	28	28
-erityistä tukea tarvitsevia	3	3	3	3	3
-tehostettua tukea tarvitsevia	12	10	10	10	10
Kotihoidon tuki, perheitä	35	22	25	22	22
Kotihoidon tuki, lapsia	43	32	35	32	32
Perhepvähoidon täyttöaste %	97	100	100	100	100
Päiväkodin täyttöaste %					
Puolen Hehtaarin pvkoti	80	100	100	100	100
Nuppula	86	98	90	90	90
Vappula	85	100	100	100	100
Paijulan päiväkoti	89	100	100	100	100
Esiopetuksen täydentävä	88	100	100	100	100
Nettokust. eur/läsnäolopv	109	110	114	118	119
päiväkotihoidossa	94	95	100	102	104
Puolen Hehtaarin pvkoti	110	87	100	103	106
Nuppula (vuorohoito ja erit.pvh)	120	114	125	128	131
Vappula	118	135	135	138	140
Paijula	119	161	164	169	170
perhepäivähoito	81	66	69	71	73
Lasten kotihoidon tuki/asukas	31	34	28	28	28

7 Vakinainen henkilöstö

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS2028**	**TS2029**
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin johtaja	2	2	2	2	2
Varhaiskasvatusohjaaja*	1	1	0,8	0,8	0,8
Toimistosihteeri			0,15	0,15	0,15
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0	0	0	0	0
Kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	2
varhaiskasvatuksen opettaja	11	13	15	17	17
perhepäivähoitaja	8	8	7	7	7
lastenhoitaja	21	23	21,5	19,5	19,5
avustaja	1	1	1,5	1	1

** alkuvuoden 2025 aikana osa sivistysosaston hallintosihteerin tehtävistä siirtyy varhaiskasvatusohjaajalle*

8 Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
varhaiskasvatuksen avustaja	4	2,5	0

varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8	4,5	2,5
varhaiskasvatuksen opettaja	1	0	0

9 Taloustaulukot

500 VARHAISKASVATUS	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	29 950	11 075	9 229	-16,7	9 229	9 229
Maksutuotot	211 958	201 800	178 000	-11,8	178 000	178 000
Tuet ja avustukset	21 352	0	0		0	0
Toimintatuotot	263 259	212 875	187 229	-12,0	187 229	187 229
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	-2 711 459	-2 798 491	-2 765 983	-1,2	-2 834 734	-2 890 899
Palkat ja palkkiot	-2 208 082	-2 294 869	-2 269 993	-1,1	-2 327 092	-2 373 741
Henkilösivukulut	-503 377	-503 622	-495 990	-1,5	-507 642	-517 158
Eläkekulut	-426 015	-441 986	-419 320	-5,1	-429 046	-436 991
Muut henkilösivukulut	-77 362	-61 636	-76 670	24,4	-78 596	-80 167
Palvelujen ostot	-504 215	-615 389	-613 761	-0,3	-637 826	-637 826
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 769	-51 246	-40 866	-20,3	-40 866	-40 866
Avustukset	-145 805	-160 000	-130 000	-18,8	-130 000	-130 000
Muut toimintakulut	-443 778	-419 626	-478 742	14,1	-490 341	-490 341
Toimintakulut	-3 842 825	-4 044 752	-4 029 352	-0,4	-4 133 767	-4 189 932
Toimintakate	-3 578 766	-3 831 877	-3 842 123	0,3	-3 946 538	-4 002 703
Poistot ja arvonalentumiset	-4 555	-17 500	-13 515	-22,8	-13 515	-13 515
Tilikauden tulos	-3 583 320	-3 849 377	-3 855 638	0,2	-3 960 053	-4 016 218

SIVISTYSLAUTAKUNTA/Koulutuspalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Laadukkaan opetuksen järjestäminen esiopetuksessa sekä peruskoulun luokilla 1–9, niin yleisopetuksessa kuin erityisopetuksessakin. Tällä toimintakaudella aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Henrikin yhtenäiskoulussa ja Kirkonpiirin koulussa kaikille 1–2 luokan oppilaille sekä perusopetuksen oppilaskohtaisen tuen oppilaille, jotka toimintapaikkaa hakevat.

Kunnassa toimii tällä hetkellä kolme peruskoulua, Valpperi, Kirkonpiiri ja Henrikin yhtenäiskoulu. Esiopetusta annetaan Kirkonpiirillä ja Henrikin yhtenäiskoulussa. Yhtenäiskoulussa toimii myös 7–9 luokkalaisten perusopetus.

Nousiaisten lukio toteuttaa opetus- ja kasvatustyössään lukioiden yleissivistävää tehtävää perehdyttämällä oppilaansa inhimillisen kulttuurin keskeisiin sisältöihin. Lukion tavoitteena on antaa oppilailleen hyvä ja monipuolinen yleissivistys jatko-opintoja ja työelämää varten.

Muu sivistystoimi vastaa sivistysosaston hallinnosta sekä kuntien välisestä yhteistyöstä, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palveluista, kunnan ulkopuolella järjestettävästä perusopetuksesta sekä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Kuntien välistä yhteistyötä eri koulutuspalveluiden osa-alueilla pyritään lisäämään entisestään talousarviovuodella ja suunnitelmakaudella. Näiden lisäksi hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen kuntaan jäi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä, joka on lisännyt toimintoja ja tehtäviä. Hyvinvointikoordinaattori huolehtii osaltaan ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä kotouttamisesta. Nämä toiminnot kuuluvat sivistystoimen talousarvioon omalla toimialueellaan.

2. Tulosalueen nykytilanne

Oppilasennuste on muiden kuntien tapaan edelleen laskeva ja tähän liittyen osana talouden tasapainottamisohjelmaa vuosille 2027-2029 kunta käynnisti keväällä 2026 palveluverkkoselvityksen sekä talouden painelaskelman. Palveluverkkoselvityksen perusteella kunnan tulee tehdä toimia kouluverkon osalta ja tämä työ aloitettiin kevään lopulla. Valtuusto linjasi 15.6.2026, että Valpperin koulu tulisi sulkea 1.8.2027 alkaen. Sivistyslautakunta on käsitellyt asiaa kahdessa eri kokouksessa ja päätyi siihen, että Valpperin koulua ei lakkautettaisi.

Valpperin koulussa on tällä hetkellä 21 oppilasta ja oppilasennusteen mukaan syksyllä 2027 23 oppilasta vuosiluokilla 1-6. Esiopetusta järjestetään Valpperin alueen lapsille Kirkonpiirin koulussa tai Henrikin yhtenäiskoulussa.

Kirkonpiirin koulussa on tällä hetkellä 113 oppilasta, joista esikoululaisia 16 ja oppilasennusteen mukaan syksyllä oppilaita on esioppilaat mukaan lukien 116. Kirkonpiirin koulun oppilasmäärä ei ennusteen mukaan laske merkittävästi tulevien vuosien aikana.

Henrikin yhtenäiskoulussa opiskelee tällä hetkellä 451 oppilasta, joista esioppilaita 33 ja oppilasennusteen mukaan syksyllä 2027 on oppilaita yhteensä 403. Koulu toimii kunnan ainoana yläkouluna luokille 7-9. Yläkoulussa opiskelee 211 oppilasta. Myös Yhtenäiskoulun oppilasennuste on laskeva.

Nousiaisten lukio on 244 opiskelijan yleislukio, joka tarjoaa tasokasta ja monipuolista lukiokoulutusta lähialueen nuorille. Lukio on aktiivisesti mukana kansainvälisten, kansallisten, alueellisten ja lukiokohtaisten hankkeiden ja tiedeprojektien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lukio osallistuu seutukunnalliseen yhteistyöhön ja koulutuksiin. Lukio panostaa yksilölliseen ohjaukseen ja yhteisöllisyyteen. Lukion sijoittuminen valtakunnallisesti parhaiden lukioiden joukkoon on tuonut lukioon oppilaita myös muilta alueilta ja oppilasmäärän odotetaan pysyvän korkeana tulevina vuosina.

Taiteen perusopetuksessa on varattu 13 paikkaa nousiaislaisille musiikin harrastajille sekä kansalaisopiston toiminnassa on tällä hetkellä noin 400 kurssilaista vuosittain.

3. Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulun B-osa otettiin käyttöön elokuussa 2026 ja tilat ovat osoittautuneet toimiviksi ja käyttäjät ovat tyytyväisiä. Väistötilana toimineesta rakennuksesta on osa vuokrattu Varhan opiskeluhuollon tiloiksi sekä kaksi luokkatilaa on varattu lukion ja yhtenäiskoulun tiloiksi. Väistötilassa on tilaa myös yhdistysten käyttöön.

Henrikin yhtenäiskoulun B-osaan valmistui myös nykyaikaiset käden taitojen tilat. Kansalaisopiston kädentaitojen ryhmä on aloittanut uusissa tiloissa ja kurssi tuli täyteen nopeasti.

Lukion kasvanut opiskelijamäärä vaatii tilojen tehokasta käyttösuunnittelua. Ryhmäkoot pyritään pitämään kohtuullisina. Lukio panostaa viihtyisään opiskeluympäristöön, missä on hyvät mahdollisuudet myös oppituntien ulkopuoliseen opiskeluun ja oleskeluun koulupäivän aikana. Mahdollisuus kirjastotilan jakamiseen kahteen joustavasti muunneltavaan tilaan edesauttaa tilojen monipuolista käyttöä. Ylioppilastutkinnon syksyn kokeet järjestetään uuden Henrikin koulun B-osan monitoimisalissa. Kevään kirjoitustilaksi tarvitaan Areena. Syksyllä 2027 aloittava ikäluokka voi halutessaan sisällyttää YO-tutkintoonsa taito- ja taideaineiden (liikunnan, kuvataiteen tai musiikin) YO-kokeen.

Koulujen lukuvuodet eroavat talousvuodesta toiminnallisesti sekä taloudellisesti. Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti Valpperin koulu tulisi lakkauttaa 1.8.2027 alkaen.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukasta ja turvallista perusopetusta	
Tavoite	Monipuolinen ja laadukas opetus kaikille kunnassa opiskeleville oppilaille.
Toimenpide	Oppilas opiskelee turvallisesti lähikoulussaan. Sopivan kokoiset opetusryhmät.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Oppimistulokset, kouluviihtyvyyskyselyt, OHR-palaverit, arviointikeskustelut huoltajien kanssa.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Otamme uudistukset huomioon opetuksessa. Panostamme oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointiin, kehittämällä yhdessä tekemisen ilmapiiriä. Kodin ja koulun välinen hyvä yhteistyö.	
Tavoite	Aktiivinen kanssakäyminen koulun eri toimijoiden ja kotien välillä. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen.
Toimenpide	Aktiivinen yhdessä tekemisen kulttuuri kouluilla esim. liikunnan lisääminen koulupäivään. Kodin ja koulun yhteiset tilaisuudet esim. Kodin ja koulun päivä, juhlat, retket ja yrittäjyysteeman yhteinen jalkauttaminen kotien

	kanssa. HSM- kerhojen hyödyntäminen koulujen arjessa. Henrikin yhtenäiskoulun pihahankkeen saattaminen loppuun kesän 2027 aikana. Yksiköiden ja kunnan TYHY-toiminta henkilöstölle.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kotien, oppilaiden ja henkilökunnan palautteet. Tavoitteena oppilaiden aktiivisuuden lisääminen koulupäivään.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Arvostamme lähiympäristöämme ja lisäämme oppilaiden ja opiskelijoiden tietoisuutta omasta lähiluonnosta sekä rikkaasta kulttuuristamme	
Tavoite	Hyödyntää Nousiaisten luontoa ja kulttuuripalveluja sekä tutustua eri kulttuurihistoriallisiin paikkoihin.
Toimenpide	Koulut tutustuvat kohteisiin mahdollisuuksiensa mukaan joko retkeillen tai oppitunneilla luokissa.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Oppilaspalautteet sekä heidän antamat arviot toiminnasta.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

NOUSIAISTEN LUKIO:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Viestimme avoimesti tapahtumista, onnistumisista, hankkeista, ja vahvuuksista	
Tavoite	Lukion toiminta on näkyvää ja se toimii aktiivisesti yhteistyössä alueen perusopetuksen ja muiden lukioiden kanssa.
Toimenpide	Aktiivinen yhteisöllinen toiminta seutukunnan alueella
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Tapahtumat, yhteistyötahot
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Olemme uudistumiskykyisiä, rohkeita muutosten äärellä, panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja kehitämme yhdessä tekemisen ilmapiiriä	
Tavoite	Edistää opiskelijoiden ja opettajien hyvinvointia. Uudistamme ja kehitämme toimintaamme aktiivisesti.
Toimenpide	Hyvinvointiryhmä ja OPKH suunnittelevat ja toteuttavat hyvinvointia lisääviä toimia. Uudistukset ja kehittämistyö.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	toimenpiteet
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Olemme vastuullinen, houkutteleva ja turvallinen ja lukiokoulutuksen järjestäjä	
Tavoite	Laadukkaat ja monipuoliset opintomahdollisuudet alueen lukiolaisille kustannustehokkaasti.
Toimenpide	Ylioppilaskirjoituksissa menestyminen. Kilpailukyvyn ja näkyvyyden säilyttäminen
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	YO-tulokset, opiskelijamäärä, talous.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Panostamme yksilöllisiin laadukkaisiin peruspalveluihin kustannustehokkaasti.	
Tavoite	Peruspalveluiden tason säilyttäminen kiristyvässä taloustilanteessa
Toimenpide	Varmistetaan resurssien riittävyys eri toiminnoissa ja kehitetään palveluita yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Asiakaskyselyt eri toiminnoissa. Käyttäjien tyytyväisyys asiakaskyselyissä tasolla hyvä.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Teemme asiat kustannustehokkaasti, kehitämme ennakkoluulottomasti palvelujamme ja johdamme tiedolla.	
Tavoite	Talouden aktiivinen seuranta ja kustannustietoisuus
Toimenpide	Hallinnossa seurataan aktiivisesti talouden toteumia sekä tarkastellaan toimintoja myös kustannusten kautta. Tarvittaessa ryhdytään korjaaviin toimiin ripeästi.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Talouden toteumat sekä tilinpäätös Tilinpäätös sivistystoimen osalta positiivinen/neutraali
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Kansalaisopiston toiminnan edistäminen

Tavoite	Kansalaisopiston kurssien sekä kurssilaisten määrän lisääminen vuonna 2027 ja uusien toimitilojen tehokas käyttö
Toimenpide	Uusien kädentaitotilojen myötä lisätään kurssien määrää ja markkinoidaan niitä
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kurssilaisten määrä, vähintään 420 kurssilaista/vuosi
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028–2029

Kirkonpiirin koulu
Kirkonpiirin koulu toimii jatkossakin yksisarjaisena kouluna, jossa oppilaat saavat tarvitsemaansa opetusta turvallisessa lähikoulussa. Oppimisen tuen uudistuksen vuoksi koulussa olisi tarpeen myös pienryhmä oppilaskohtaisessa tuessa oleville oppilaille. Oppilaita tulisi opettaa erityisluokanopettaja. Koulun oppilasmäärä ei juurikaan vähene.

Henrikin yhtenäiskoulu
Yhtenäiskoulu toimii esi-9.luokken yhteisenä kouluna ja koulun käytössä ovat uudet A- ja B-osa. Laadukkaat, monipuoliset ja hyvin suunnitellut tilat mahdollistavat tasokkaan perusopetuksen ja erinomaiset puitteet oppimiselle, työnteolle ja koulussa viihtymiselle.

Nousiaisten lukio
Lukio panostaa näkyvyyteen ja alueelliseen yhteistyöhön. Lukioyhteisön hyvinvointiin ja viihtyvyyteen satsataan. Opiskelijamäärää ylläpidetään laadukkaalla ja monipuolisella toiminnalla.

Muun sivistystoimen osalta pyritään lisäämään kansalaisopiston opiskelijoiden määrää uusien toimitilojen myötä. Taiteen perusopetuksen 13 paikkaa säilytetään, mutta niiden lukumäärää tulee tarkastella vuosittain.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
oppilaat 1-6 lk (ka)	355,5	312	319,5	311,5	301
oppilaat 7-9 lk (ka)	203,5	179	199	196	190
oppilaat lukio (ka)	218	220	240	220	210
josta nousiaislaisia	70	80	60	60	60
Perusopt. valm.opetuksessa	1	-			
esioppilaat	46	47	55	52	38,5
aamupv toim. osall.	39,5	38	43	42	41
iltapv toim. osall	54	52	54	55	53
Nettokust. €/opp. 1-9 lk	12 010	14 216	13 108	13 240	13 856

Nettokust €/opp. lukio	8 232	8 647	8 259	9 225	9 795
Nettokust €/esioppilas	9 456	8 854	7 230	7 834	10 704
Taiteen perusopetusoppilaita	13	13	13	13	13
(kunnan maks. paikat)	11	13	13	13	13
Kansalaisopisto-opiskelijoita	335	430	400	400	400
Muita perusop. oppilaita, josta	17(21)	12	10,5	8,5	8
ruotsinkielisessä opetuk-sessa	2	4	2	1,5	1
muualla	15	6	7,5	6	6
sairaalaopetuksessa (tilap)	4	2	1	1	1

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS2028**	**TS2029**
Perusopetus luokat 1-9					
rehtori	1,53	1,53	1,53	1,53	1,53
apulaisrehtori	1	1	1	1	1
luokanopettaja	14,07	14,47	13,6	12,47	12,47
lehtori	9,46	9,46	9,25	9,25	9,25
koulunkäynninohjaaja	11,9	12,44	12,05	11,44	11,44
kiertävä englannin opettaja	1	1	1	1	1
tuntiopettaja	8,83	8,83	9,24	9,24	9,24
erityisopettaja	12,2	12,2	12,48	12,48	12,48
koulusihteeri (1)	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Esiluokanopettaja	2,43	2,43	1,72	1,72	1,72
esiop. lastenhoitaja/avustaja	1,38	1,38	1,97	1,97	1,97
Ap-ip-toiminnan ohjaajia	2,86	3,36	3	3	3
Lukio					
rehtori	1	1	1	1	1
lehtori	11,88	11,7	12	12	12
tuntiopettaja	1,49	1,5	1,5	1,5	1,5
koulusihteeri	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	0,33	-	0,3	0,3	0,3
hallinnon asiantuntija	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2
talouspäällikkö	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
ICT-järjestelmäasiantuntija	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatusohjaaja			0,2	0,2	0,2
hyvinvointikoordinaattori	1	-	-	-	-

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
Perusopetus luokat 1-9			
luokanopettaja	0,24	0	0

erityisopettaja resurssiop.	2,4	3,4	1
koulunkäynninohjaaja	4,18	4,85	2,47
esiop. lastenhoitaja/avustaja	2,7	1,82	1,04
AP/IP-toiminnan ohjaaja	0,5	0,5	0,4
päätoiminen tuntiopettaja	0,64	0,64	0,4
VALMO/S2-opettaja	1	1	1
kk-ohjaaja/Valmo	0,78	0,78	0,6

9. Taloustaulukot

511 KOULUTUSPALVELUT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntituotot	544 587	183 222	246 498	34,5	246 498	246 498
Maksutuotot	56 261	50 000	60 000	20,0	60 000	60 000
Tuet ja avustukset	122 788	125 600	85 000	-32,3	155 000	157 000
Muut toimintatuotot	1 564	660	0	-100,0	0	0
Toimintatuotot	725 200	359 482	391 498	8,9	461 498	463 498
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-6 220 588	-6 349 109	-6 220 738	-2,0	-6 145 193	-6 268 126
Palkat ja palkkiot	-5 041 929	-5 208 324	-5 103 557	-2,0	-5 040 833	-5 142 925
Henkilösivukulut	-1 178 659	-1 140 785	-1 117 181	-2,1	-1 104 360	-1 125 201
Eläkekulut	-1 001 693	-1 000 226	-944 694	-5,6	-933 984	-951 387
Muut henkilösivukulut	-176 965	-140 559	-172 487	22,7	-170 376	-173 814
Palvelujen ostot	-1 833 236	-1 671 760	-1 614 941	-3,4	-1 639 037	-1 639 037
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-235 241	-212 742	-229 534	7,9	-229 234	-229 234
Avustukset	-3 000	0	0		0	0
Muut toimintakulut	-1 677 616	-1 943 387	-1 769 681	-8,9	-1 802 245	-1 802 245
Toimintakulut	-9 969 681	-10 176 998	-9 834 894	-3,4	-9 815 789	-9 938 642
Toimintakate	-9 244 481	-9 817 516	-9 443 396	-3,8	-9 354 211	-9 475 144
Poistot ja arvonalentumiset	-72 868	-74 058	-167 000	125,5	-167 000	-167 000
Tilikauden tulos	-9 317 349	-9 891 574	-9 610 396	-2,8	-9 521 211	-9 642 144

SIVISTYSLAUTAKUNTA/Kirjasto- ja kulttuuritoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Nousiaisten kirjaston ja kulttuuritoimen tarkoituksena on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, edistää tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollistaa elinikäinen oppiminen ja osaamisen kehittäminen ja lisäksi vahvistaa aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nousiaisten kunnankirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Kulttuuritoimi osallistuu Turun seudun Kulttuuria kunnissa -verkoston toimintaan.

2. Tulosalueen nykytilanne

Pääkirjasto on avoinna ma-ti klo 12–19, ke 12–16, to 12–19 ja pe 10–16 (kesäkeskiviikot kiinni). Pääkirjaston lisäksi Valpperin ja Kirkonpiirin kouluilla on koulukirjastokokoelmat. Kirjasto- ja kulttuuritoimessa työskentelee kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri ja kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja. Koko henkilökunta tekee vuorotyötä. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja, kirjallisuusnäyttelyitä ja kirjailijavierailuja. Ydinpalvelujen lisäksi kirjastossa myydään vapaa-aikatoimen kuntosalipalveluja, kotiseutukirjallisuutta sekä välitetään muita vapaa-aikatoimen tai hallinnon ajankohtaisia palveluja kuntalaisille. Kulttuuritoimi organisoi taidenäyttelyitä galleriatilassa, järjestää tapahtumia ja teatterimatkoja ja jakaa vuosiavustuksia yhdistyksille. Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, vapaa-aikatoimen, yhdistysten, seurakunnan ja muiden kuntien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja yhteisöjen tapahtumille. Seudullisiin yhteishankkeisiin otetaan osaa palveluja kehittävällä tavalla.

3. Toimintaympäristön muutokset

Lukutaitotyö on keskeinen osa yleisten kirjastojen toimintaa ja demokratiatyötä. Sen tavoitteena on vahvistaa lukutaitoa sekä edistää taitojen kehittymistä ja kumuloitumista. Lukutaitotyö edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta, mielenterveyttä, kotoutumista sekä kykyä toimia turvallisesti ja vastuullisesti muuttuvassa yhteiskunnassa. Lukeminen tukee keskittymistä, tunne-elämän kehitystä, empatiakykyä ja stressinhallintaa. Hyvä luku-, media- ja monilukutaito vahvistavat tiedon saavutettavuutta, yhteisöllisyyttä, kriisinkestävyyttä ja kestävän elämäntavan omaksumista. Medialukutaito auttaa tunnistamaan disinformaatiota ja väärää tietoa poikkeustilanteissa. Lukutaitotyö vahvistaa maahan muuttaneiden osallisuutta, tiedonsaantia ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Kirjasto tarjoaa turvallisen, maksuttoman ja saavutettavan tilan oleskeluun, oppimiseen ja kohtaamisiin. Kirjasto tarjoaa kouluille kirjavinkkausta, opettaa kirjaston käyttöä, tiedonhakua ja medialukutaitoja. Alle kouluikäisille tarjotaan satutuokioita ja kirjastonkäytön opetusta. Sekä luokat että varhaiskasvatusryhmät käyvät säännöllisesti kirjastossa. Lukutaitotyön rakenteita on kuitenkin syytä arvioida, tarjotaanko oikeantasoisia palveluita oikeille kohderyhmille. Kehittämisen apuna voidaan käyttää erilaisia lukutaitotyön arviointiin luotuja uusia työkaluja.

Kirjasto- ja kulttuuritoimessa vahvistetaan henkilöstövaihdosten jälkeen yhteistä toimintakulttuuria, avointa vuorovaikutusta ja osaamisen jakamista. Työyhteisö kehittää palvelujaan yhdessä, suhtautuu muutoksiin ratkaisukeskeisesti sekä kannustaa uudenlaisten toimintatapojen kokeilemiseen. Työhyvinvointia tuetaan säännöllisellä keskustelulla, selkeällä työnjaolla ja toisten työn tukemisella, jotta työyhteisöön rakentuu luottamuksellinen ja yhteistyötä vahvistava ilmapiiri.

Kotitalouksien heikentynyt taloudellinen tilanne lisää tarvetta maksuttomille ja matalan kynnyksen kulttuuripalveluille. Kulttuuritoimi edistää kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta tarjoamalla osallistumismahdollisuuksia kaikenikäisille. Toiminnalla pyritään vähentämään yksinäisyyttä ja sosiaalista eriytymistä sekä parantamaan elämänlaatua. Kulttuuritoimen vaikuttavuutta seurataan osallistujamäärien, tapahtumien lukumäärän, asiakaspalautteiden sekä eri kohderyhmien tavoittavuuden perusteella. Erityistä huomiota kiinnitetään kuntalaisten osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hy-

vinvoinnin kokemuksiin sekä maksuttomien kulttuuripalvelujen saavutettavuuteen. Vuoden 2026 aikana analysoidun kulttuurikyselyn tuloksia hyödynnetään käytännön toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Kulttuuritoimi on laatinut kulttuurikasvatussuunnitelman kouluille vuonna 2023 ja sitä on tarpeen päivittää.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Teemme arvokasta, ennaltaehkäisevää työtä hyvän elinympäristön, ilmaston, varautumisen, hyvinvoinnin, mielenterveyden ja kotoutumisen edistämiseksi.	
Tavoite	Lukutaitotyön rakenteiden arvioiminen ja kehittäminen. Turvallisen ja saavutettavan tilan tarjoaminen.
Toimenpide	Koulun ja kirjaston yhteistyösopimuksen päivittäminen. Käytetään arviointityökaluja apuna. Turvallisen tilan ohjeiden laatiminen.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Sopimus- ja ohjeprosessin loppuunsaattaminen. Arviointityön tekeminen.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Olemme uudistumiskykyisiä, rohkeita muutosten äärellä, panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja kehitämme yhdessä tekemisen ilmapiiriä	
Tavoite	Työhyvinvoinnin edistäminen
Toimenpide	Yhdessä laaditut kehittämistoimenpiteet. Säännölliset kehityskeskustelut ja viikkopalaverit. Osaamisen jakaminen.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Kehittämistoimenpiteiden, kehityskeskustelujen ja viikkopalavereiden määrä. Osaamisen jakamisen eri kanavat.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Tarjoamme ainutlaatuisen kulttuurihistoriallisen ympäristön sekä virkistäviä luonto- ja kulttuurielämyksiä moottoritien läheisyydessä	
Tavoite	Järjestää kulttuuritapahtumia kaikenikäisille
Toimenpide	Kulttuurikyselyn tulosten hyödyntäminen toiminnassa. Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Asiakaspalaute, kulttuurikasvatussuunnitelman päivitysprosessin loppuunsaattaminen
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028–2029

Vaski-kirjastojen ja AKE-alueen yhteisiin hankkeisiin osallistuminen. Vaski-kirjastojen aineistojen kellutuksen mahdollinen laajeneminen. Kirjastokiinteistön peruskorjaustarpeen arviointiin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Aineiston määrä	34 471	34 000	34 000	34 000	34 000
Käynnit kpl/v*	30 501 44 743*	30 000	30 000	30 000	30 000
Lainaajia	1 648	1 700	1 700	1 700	1 700
Lainaukset kpl/v	61 410	60 000	60 000	60 000	60 000
Nettomenot €/lainaaja	202	201	201	204	207
Nettomenot €/asukas	71	73	73	74	75

***** *verkkokäynnit, e-aineistojen lainaus*

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	1	1	0,5	0,5	0,5
kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1

8. Määräaikainen henkilöstö

-

9. Taloustaulukot

525 KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMINTA	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntituotot	**1 955**	**1 320**	500	**-62,1**	**500**	**500**
Tuet ja avustukset	**6 052**	**0**	0		**0**	**0**
Muut toimintatuotot	**4 356**	**3 850**	3 400	**-11,7**	**3 400**	**3 400**
Toimintatuotot	**12 363**	**5 170**	3 900	**-24,6**	**3 900**	**3 900**
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	**-193 637**	**-195 035**	-186 299	**-4,5**	**-190 919**	**-194 690**
Palkat ja palkkiot	**-157 027**	**-160 334**	-152 843	**-4,7**	**-156 680**	**-159 813**
Henkilösivukulut	**-36 610**	**-34 701**	-33 456	**-3,6**	**-34 239**	**-34 877**
Eläkekulut	**-31 156**	**-30 404**	-28 305	**-6,9**	**-28 959**	**-29 492**
Muut henkilösivukulut	**-5 454**	**-4 297**	-5 151	**19,9**	**-5 280**	**-5 385**
Palvelujen ostot	**-25 909**	**-27 855**	-28 550	**2,5**	**-28 550**	**-28 550**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-41 596**	**-44 685**	-44 800	**0,3**	**-44 800**	**-44 800**
Avustukset	**-3 500**	**-3 500**	0	**-100,0**	**0**	**0**
Muut toimintakulut	**-80 296**	**-75 275**	-82 233	**9,2**	**-83 544**	**-83 544**
Toimintakulut	**-344 938**	**-346 350**	-341 882	**-1,3**	**-347 813**	**-351 584**
Toimintakate	**-332 575**	**-341 180**	-337 982	**-0,9**	**-343 913**	**-347 684**

SIVISTYSLAUTAKUNTA/Vapaa-ajan palvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Vapaa-aikapalvelut vastaavat kunnan liikunta- ja nuorisopalveluiden organisoinnista. Tavoitteena on laadukkaiden ja helposti saavutettavien liikunta- ja nuorisopalveluiden toteuttaminen yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorille suunnatuissa palveluissa tavoitteena on edesauttaa lapsen kasvamista aktiiviseksi, omasta elämästään vastuun ottavaksi nuoreksi. Ohjattua toimintaa tarjotaan myös niille nuorille ja aikuisille, jotka eivät ole mukana yhdistysten ja seurojen harrastustoiminnassa. Tulosalue on nettobudjettisitova.

2. Tulosalueen nykytilanne

Liikuntatoimi tarjoaa ilmaisia harrastevuoroja kuntalaisille kuntosalilla, koulujen liikuntasaleissa sekä Nouste Areenalla. Näin toimien mahdollistetaan kuntalaisten terveytensä kannalta riittävä liikkuminen maksuttomasti. Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla. Toimintaa kouluissa on toteuttamassa tehtävään palkattu kokoaikainen harrastusetsivä.
Ylikunnallinen yhteistyö toteutetaan mm. osallistumalla Rajattomasti Liikuntaa Turun seudulla hankkeeseen.
Falkinkosken uimala on käytössä ympäri vuoden. Koljolan yu-kenttä otettiin perusparannus investoinnnin jälkeen käyttöön kesäkuussa 2026.

Nuorisotoimi toteuttaa etsivän nuorisotyön palvelut kahden etsivän voimin Mynämäen ja Nousiaisten kuntien alueella. Nuorisotilat Nummella ovat avoinna yhteensä 220 iltana vuodessa.
Kesällä järjestetään päiväleirejä kuusi viikkoa alakoululaisille.
Kesäkuussa toteutetaan myös nuoria aktivoiva Duuniviikko kesätöiden ulkopuolelle jääneille nuorille.
Koulunuorisotyötä jatketaan ja työmuoto on vakiinnutettu.

3. Toimintaympäristön muutokset

Talouden tasapainottamistoimenpiteinä vuoden 2027 talousarvioon tulosalueelle vapaa-aikapalvelut sisältyy seuraavat toimenpiteet:

Pikkunuokkari lopetettu (Nummi & Valpperi) -4 000€
HSM kuljetuksien ja välipalojen lopetus sekä ohjausten karsiminen -20 000€
Kuntosalin vuosikorttien hintojen nosto +5 000€
Uintikortin poisto eläkeläisiltä -8 000€
Vuoden seuratyöntekijän palkitseminen VS-Urheilugaala -2 000€
Synttärikutsujen hintojen korotus + 1 600€
Liikuntakiinteistöjen hoidon ostopalvelujen karsinta -20 000€
Yhdistysten vuosiavustusten vähentäminen -2 000€
Kuntamarkkinointimäärärahojen vähennys -5 000€
Nousiaisten Päivät tapahtumien kulujen karsinta -3 000€

Menojen karsinnat + tulojen lisäys yhteensä 70 600€ (valtuuston hyväksymässä talouden tasapainottamissuunnitelmassa tavoite vuodelle 61 200€)

Tasapainottamissuunnitelman tavoitteesta (-7 000€) poiketen Nousiaisten Päivien kustannuksien vähennys -3 000€. Syy: pakolliset kustannukset (järjestysmiehet, liikenteenohjaus, lava + esiintymistekniikka, viranomaisilmoitukset, mainonta).
Nuorten työpajasopimuksen irtisanomisen vaikutus kohdistuu vuoteen 2029 (irtisanomisaika), joten myös etsivän nuorisotyön toteutuksen säästöt toteutuvat vasta 2029 alkaen.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, turvalliset ja helposti saavutettavat vapaa-aikapalvelut kaiken ikäisille	
Tavoite	Sisäliikuntapaikat sekä ohjatut toiminnot ovat pääosin esteettömiä ja helposti saavutettavia
Toimenpide	Inva p-paikat, automaattiovet tiloissa, ohjaustoimintojen suunnittelu soveltuvaksi myös erityisryhmille
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Tavoitetaso: sisäliikuntapaikoista 3/5 on esteettömiä.
Toteuma/Seuranta	Asiakaspalautteet, kävijämäärien seuranta

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Tiedolla johtaminen vapaa-aikapalveluissa	
Tavoite	Toiminnoissa ja tiloissa on reaaliaikainen kävijäseuranta ja palvelut suunnitellaan tarvekartoitusten perusteella
Toimenpide	Osallistujakyselyt tarpeista toiminnan suunnittelun apuna
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Nuorten toiminnoissa sekä HSM kerhotoiminnoissa ennakkokyselyt asiakkaille ennen toimintakauden alkua
Toteuma/Seuranta	Kyselyt 2 x vuodessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Olemme houkutteleva ja tunnettu liikunta- ja tapahtumapaikkakunta	
Tavoite	Nouste Areenan viikonloppuvarausten käyttöaste 75%, synttärikutsuja vähintään 50kpl vuodessa
Toimenpide	Infokirjeet vanhoille asiakkaille, markkinoinnin lisääminen
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Nouste Areenan ulosmyynnin käyttöaste vakiovuorot 90%, viikonloppuvaraukset 75%
Toteuma/Seuranta	Areenan tapahtumavarauksien tilastointi, toteutuneiden synttärikutsujen lukumäärä

5. Suunnitelmakausi 2028–2029

Yhtenäiskoulun uudisosan uusi monitoimitila on aktiivisessa opetus- ja harrastuskäytössä vuonna 2028. Yhtenäiskoulun yhteydessä oleva moduulirakennus on saneerattu kokonaisuudessaan nuorisotilakäyttöön. Yhtenäiskoulun piha-alueesta on saneerattu kaikille kuntalaisille soveltuva monipuolinen lähiliikuntapaikka, joka palvelee myös Henrikin yhtenäiskoulun opetustoimintaa.

Alueellista yhteistyötä tehdään niin liikunta- kuin nuorisotoimialalla osallistumalla Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla sekä Nuorisotyön maakunnallinen koordinointihankkeisiin. Harrastamisen Suomen mallin toimintaa Nousiaisissa toteutetaan kaikilla kouluilla ja toiminta on vakiintunutta. Kerhotarjonta on monipuolista ja niissä on runsaasti osallistujia. Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä Nousiaisissa toimii nuorisotyön koordinaattori. EPT-toimielin kokoontuu säännöllisesti.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
kuntosalin käyttökerrat	24 325	19 000	23 000	23 000	23 000
osallistumiset, liikunta	139 466	134 000	135 000	135 000	135 000
Nuorisotoimen tapah.osall.	17 110	15 000	17 000	17 000	17 000
Nettomenot €/asukas	186	189	192	192	192

7. Vakinainen henkilöstö

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
vapaa-aikatoimen pääl-likkö	1	1	1	1	1
liikunnanohjaaja	1	1	1	1	1
etsivä nuorisotyöntekijä	2	2	2	2	1
nuorisotyön koordinaattori	1	1	1	1	1
harrastusetsivä	1	0			
koulunuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1
ulkoaluehoitaja			0,5	0,5	0,5

8. Määräaikainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**
harrastusetsivä	0	1	1
tuntiohjaajia liikunta (4)	0,1	0,1	0,1
tuntiohjaaja nuoriso (10)	0,8	0,8	0,8

9. Talous

541 VAPAA-AJAN PALVELUT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntituotot	**139 809**	**26 070**	24 920	**-4,4**	**24 920**	**2 920**
Maksutuotot	**87 428**	**158 300**	154 000	**-2,7**	**154 000**	**154 000**
Tuet ja avustukset	**175 032**	**118 000**	145 000	**22,9**	**145 000**	**101 000**
Muut toimintatuotot	**3 521**	**62 540**	1 540	**-97,5**	**1 540**	**1 540**
Toimintatuotot	**405 789**	**364 910**	325 460	**-10,8**	**325 460**	**259 460**
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	**-446 192**	**-410 895**	-432 160	**5,2**	**-443 384**	**-405 681**
Palkat ja palkkiot	**-363 538**	**-336 088**	-355 156	**5,7**	**-364 477**	**-333 165**
Henkilösivukulut	**-82 654**	**-74 807**	-77 004	**2,9**	**-78 907**	**-72 516**
Eläkekulut	**-70 220**	**-65 878**	-65 157	**-1,1**	**-66 745**	**-61 411**
Muut henkilösivukulut	**-12 434**	**-8 929**	-11 847	**32,7**	**-12 162**	**-11 105**
Palvelujen ostot	**-380 792**	**-277 260**	-207 588	**-25,1**	**-207 872**	**-203 982**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-80 196**	**-101 384**	-77 960	**-23,1**	**-77 960**	**-77 960**
Avustukset	**-12 000**	**-13 200**	-6 700	**-49,2**	**-6 700**	**-6 700**
Muut toimintakulut	**-322 846**	**-358 321**	-274 882	**-23,3**	**-282 132**	**-281 932**
Toimintakulut	**-1 242 027**	**-1 161 060**	-999 290	**-13,9**	**-1 018 048**	**-976 255**
Toimintakate	**-836 238**	**-796 150**	-673 830	**-15,4**	**-692 588**	**-716 795**
Poistot ja arvonalentumiset	**-48 466**	**-46 522**	-55 664	**19,7**	**-55 246**	**-54 655**
Tilikauden tulos	**-884 704**	**-842 672**	-729 494	**-13,4**	**-747 834**	**-771 450**

Suunn.vuodelta 2029 poistettu toinen etsivä, palkkavaraus

SIVISTYSLAUTAKUNTA/hyte ja kotoutuminen

1. Tulosalueen kuvaus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteistä toimintaa ja työtä tehdään laajasti yhteistyössä eri toimijoiden, kuten Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Nousiaisten kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoi hyvinvointikoordinaattori.

Kotoutumisen edistäminen tarkoittaa kaikkia niitä toimia, joilla maahanmuuttajia tuetaan asettautumaan Suomeen ja asuinkuntaan, jotta he voisivat toimia yhteiskunnassa omatoimisesti tasavertaisina jäseninä. Kotoutumisen edistäminen vaatii niin paikallisten kuin alueellistenkin toimijoiden tiivistä yhteistyötä saumattoman kotoutumisen mahdollistamiseksi. Nousiaisten kunnassa kotoutumisen edistämisen työtä tehdään poikkihallinnollisesti.

2. Tulosalueen nykytilanne

Hyvinvointialueella ja kunnalla on yhteinen vastuu väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on huolehdittava väestönsä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kuin se nivoutuu osaksi kunnan muita lakisääteisiä tehtäviä. Nousiaisten kunta toimii aktiivisesti yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Kunnan hyvinvointisuunnitelman ja –kertomuksen sekä vuosiraportoinnin laadinnasta vastaa hyvinvointikoordinaattori.

Tilastokeskuksen 31.12.2025 tilanteen mukaan Nousiaisissa asui yhteensä 170 vieraskielistä. Suurimmat kieliryhmät olivat ukrainankieliset (87 henkilöä), vironkieliset (27 henkilöä) ja venäjänkieliset (14 henkilöä). Tilastokeskus ei julkaise alle 10 henkilön kieliryhmiä tietosuojasyistä. Nousiaisten kunnassa on ollut syyskuussa 2026 35 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista laskennallisen korvauksen piirissä. Kotikuntamerkintöjä haetaan edelleen, kun vuoden asumisaika Suomessa tulee täyteen.

3. Toimintaympäristön muutokset

Kunnan laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma on valmisteltu valtuustokaudelle ja hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan valtuustokauden aikana. Vuoden 2027 keväällä julkaistaan TEA-viisarikyselyn tulokset lukion osalta. Keväällä 2027 teetetään jälleen TEA-viisarikyselyt kuntajohdon ja kulttuurin osalta, tulokset julkaistaan syksyllä 2027. Syksyllä 2027 teetetään perusopetuksen kysely, tulokset julkaistaan keväällä 2028. Kouluterveyskysely teetetään uudelleen vuoden 2027 keväällä ja tulokset julkaistaan saman vuoden syksyllä.

Nousiaisten kunta on mukana koko Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja Varsinais-Suomen kuntien Tiedolla tuloksiin – Vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä Varsinais-Suomessa-hankkeessa. Hankkeen toiminta-aika on 1.3.2026 – 31.10.2028. Hankkeen tavoitteena on tukea ja vahvistaa Varsinais-Suomen kuntien ehkäisevän päihdetyön johtamista selkiyttämällä johtamis- ja koordinaatiorakenteita, lisäämällä hyvinvointialueen ja kuntien välistä tiedonvaihtoa sekä yhteisen tietojohtamisen edellytyksiä sekä lisäämällä ehkäisevän päihdetyön toimijoiden asiantuntijuutta.

Tilapäinen suojelu jatkuu 4.3.2028 asti. Vuonna 2027 kunnalle maksettavat tilapäisen suojelun laskennalliset korvaukset laskevat edelleen vuoden 2026 tasosta, koska valtaosan ukrainalaisten kotikuntamerkinnän saaneiden kotoutumisaika täyttyy. Uusia kotikuntamerkinnän saaneita on tullut vain muutamia vuonna 2026. Kunnalla on laskennallisten korvausten käytön lisäksi käytössään vielä pakolaisten kuntiin ohjaamisen tuki 20 000 euroa, joka on käytettävä yhteistyössä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa vuoden 2027 loppuun mennessä.

4 Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Teemme arvokasta, ennaltaehkäisevää työtä hyvän elinympäristön, ilmaston, varautumisen, hyvinvoinnin, mielenterveyden ja kotoutumisen edistämiseksi.	
Tavoite	Hyvinvointisuunnitelman aktiivinen toteuttaminen.

Toimenpide	Hyvinvointitoimikunnan aktiivinen toiminta.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden toteutuminen erillisen hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Tehdyistä toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle kerran vuodessa keväisin. Kunnan HYTE-kerroin pysyy hyvällä tasolla/paranee.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Johdamme tiedolla, hyödynnämme teknologian, hankkeiden ja yhteistyön mahdollisuuksia	
Tavoite	Edistämme maahanmuuttajien osallisuutta, työllistymistä ja hyviä väestösuhteita.
Toimenpide	Pakolaisten kuntiin ohjaamisen rahoituksen avulla selvitetään muun muassa mahdollisuuksia käännöspalvelujen hyödyntämiseen kunnan verkkosivuilla, järjestetään hygieniapassi- ja hätäensiapukoulutusta, yritysvierailuja ja cv-työpajoja.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Pakolaisten kuntiin ohjaamisen rahoituksen täytäntöönpano yhteistyössä Maskun ja Mynämäen kuntien kanssa: toteutuneet toiminnot.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle.	
Tavoite	Maahanmuuttajien suomenkielen taidon kehittyminen ja osallisuuden edistäminen.
Toimenpide	Suomen kielen kurssin ylläpitäminen lähiopetuksena. Kerhotoiminnan ylläpitäminen yhteistyössä SPR Nousiaisten osaston kanssa. Maahanmuuttajien osallistaminen toimintojen suunnitteluun.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Suomen kielen kurssin kävijämäärät ja osallistujien antaman palautteen mukainen kurssin kehittäminen. Kerhotoiminnan kävijämäärät ja osallistujien palaute.
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1-6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5 Suunnitelmakausi 2028–2029

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä jatketaan suunnitelmallisesti. Nousiaisten kunnan yhteistyö Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa jatkuu muun muassa Varsinais-Suomen kuntien Tiedolla tuloksiin – Vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä Varsinais-Suomessa-hankkeessa. Hankkeen toimii 31.10.2028 asti.

Tilapäinen suojelu jatkuu 4.3.2028 asti. Kotoutumisen edistämisen toimia toteutetaan myös suunnitelmallisesti ja laadukkaasti yhdessä paikallisten seudullisten

toimijoiden kanssa. Tilanne Ukrainassa vaikuttaa merkittävästi kotoutumisen toimintoihin ja tilapäistä suojelua saavien henkilöiden määrään Suomessa ja Nousiaisissa.

6 Tunnusluvut:

Tunnusluku	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Hyte-kerroin	70	77	80	80
Kotikuntamerkinnät laskennallisen korv. piirissä/hlö	60	30	8	0

7 Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1	1	1

8 Taloustaulukot

550 HYTE JA KOTOUTUMINEN	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut					
Myyntituotot	**187 000**	40 000	**-78,6**	**40 000**	**40 000**
Tuet ja avustukset	**19 000**	20 000	**5,3**	**20 000**	**20 000**
Toimintatuotot	**206 000**	60 000	**-70,9**	**60 000**	**60 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	**-58 106**	-59 249	**2,0**	**-60 644**	**-61 783**
Palkat ja palkkiot	**-47 840**	-48 274	**0,9**	**-49 432**	**-50 379**
Henkilösivukulut	**-10 266**	-10 975	**6,9**	**-11 212**	**-11 404**
Eläkekulut	**-9 050**	-9 399	**3,9**	**-9 596**	**-9 757**
Muut henkilösivukulut	**-1 216**	-1 576	**29,6**	**-1 616**	**-1 647**
Palvelujen ostot	**-50 040**	-50 470	**0,9**	**-50 470**	**-50 470**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-4 410**	-2 700	**-38,8**	**-2 700**	**-2 700**
Avustukset	**-2 000**	-1 000	**-50,0**	**-1 000**	**-1 000**
Muut toimintakulut	**0**	-5 602		**-5 724**	**-5 724**
Toimintakulut	**-114 556**	-119 021	**3,9**	**-120 538**	**-121 677**
Toimintakate	**91 444**	-59 021	**-164,5**	**-60 538**	**-61 677**

Tulosalue 1.1.2026 alk. Eurot olleet ennen koulutuspalvelut- tulosalueen alla.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ (ulkoinen ja sisäinen)

50 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	716 300	408 687	321 147	-21,4	321 147	299 147
Maksutuotot	355 647	410 100	392 000	-4,4	392 000	392 000
Tuet ja avustukset	325 224	262 600	250 000	-4,8	320 000	278 000
Muut toimintatuotot	9 441	67 050	4 940	-92,6	4 940	4 940
Toimintatuotot	**1 406 612**	**1 148 437**	968 087	**-15,7**	**1 038 087**	**974 087**
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	-9 571 875	-9 811 636	-9 664 429	-1,5	-9 674 874	-9 821 179
Palkat ja palkkiot	-7 770 577	-8 047 455	-7 929 823	-1,5	-7 938 514	-8 060 023
Henkilösivukulut	-1 801 299	-1 764 181	-1 734 606	-1,7	-1 736 360	-1 761 156
Eläkekulut	-1 529 084	-1 547 544	-1 466 875	-5,2	-1 468 330	-1 489 038
Muut henkilösivukulut	-272 215	-216 637	-267 731	23,6	-268 030	-272 118
Palvelujen ostot	-2 744 152	-2 642 304	-2 515 310	-4,8	-2 563 755	-2 559 865
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-393 802	-414 467	-395 860	-4,5	-395 560	-395 560
Avustukset	-164 305	-178 700	-137 700	-22,9	-137 700	-137 700
Muut toimintakulut	-2 524 536	-2 796 609	-2 611 140	-6,6	-2 663 986	-2 663 786
Toimintakulut	**-15 398 671**	**-15 843 716**	-15 324 439	**-3,3**	**-15 435 875**	**-15 578 890**
Toimintakate	**-13 992 059**	**-14 695 279**	-14 356 352	**-2,3**	**-14 397 788**	**-14 604 803**
Poistot ja arvonalentumiset	-125 889	-138 080	-236 179	**71,0**	-235 761	-235 170
Tilikauden tulos	**-14 117 948**	**-14 833 359**	-14 592 531	**-1,6**	**-14 633 549**	**-14 839 173**

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Ympäristötoimi

1. Tulosalueen kuvaus

Tekninen lautakunta on toiminut elokuun 2021 alusta kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristötoimen tavoitteena on järjestää viranomaistoiminnan, neuvonnan ja ohjauksen avulla alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen kuntalaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun ja huolehtia vuorovaikutuksesta kuntalaisten kanssa.

1. Tulosalueen nykytilanne

Ympäristötoimen tulosalueeseen kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja tietoimi. Rakennusvalvonta on järjestetty kunnan omana toimintana. Ympäristönsuojelu on järjestetty yhdessä Mynämäen ja Ruskon kanssa, joista Mynämäen kunta toimii palvelun tuottajana ja järjestäjäkuntana. Tietoimen vastuulle kuuluu yksityistieavustusten hallinnointi ja yksityisteihin liittyvä neuvonta ja valvonta.

2. Toimintaympäristön muutokset

a. Rakennusvalvonta

Rakennusalalle ennakoidaan kasvua vuodelle 2027, mutta tämän on kohdistumassa lähinnä muuhun kuin asuntorakentamiseen. Tästä syystä rakentamisen määrän ei odoteta Nousiaisissa juurikaan kasvavan vuoden 2026 tasosta, jolloin talouden epävarmuus, geopoliittiset riskit ja korkea työttömyys heikensivät edelleen luottoa tulevaan. Lupamaksutuottojen odotetaan siis säilyvän vuonna 2027 edellisen vuoden tasolla.

Rakennetun ympäristön digitalisaation vauhdittamiseen liittyvä RYHTI-kehityshanke edellyttää ohjelmistotoimittajien osalta muutoksia heidän järjestelmiinsä. Tähän varaudutaan rakennusvalvonnan taloutta suunniteltaessa mm. huomioimalla ohjelmistojen kehitykseen ja versiopäivityksiin liittyvät ylimääräiset maksut.

Vuoden 2026 lopulla päivitetyt rakennusvalvonnan viranomaistehtävien maksuperusteet otetaan käyttöön viimeistään vuoden 2027 alussa. Kuntaan on myös vuoden 2026 lopulla avattu sähköisen lupapalvelun kautta toimiva Lupapiste-kauppa, jonka kautta on mahdollisuus hankkia käyttöönsä arkistoituja suunnitelmia ja dokumentteja aikaisempiin rakennushankkeisiin liittyen. Toistaiseksi on saatavilla aineistoa vain hankkeista, joille on myönnetty lupa vuonna 2018 avatun Lupapiste-palvelun kautta. Vanhemman aineiston saatavuutta kaupan kautta on tarkoitus parantaa vuoden 2027 aikana erillisten aineistopyyntöjen kautta.

Valtakunnallinen rakennusvalvontauudistus on edennyt lainsäädäntövaiheeseen. Erillisen lain säätämisen sijaan, uudistus on päätetty toteuttaa tekemällä muutoksia voimassa olevaan rakentamislakiin. Muutokset ovat kohdistumassa rakennuttajavalvonnan laajentamiseen, etäkatselmuksien mahdollistamiseen sekä pätevyystodistuksien

myöntämisen edellytyksiin. Lakimuutosten voimaantulosta ei ole vielä tarkempaa tietoa, mutta niiden tavoitteena on sujuvoittaa lupaprosesseja, keventää hallinnollista taakkaa ja parantaa rakennusvalvonnan resurssien kohdentamista. Näillä näkymin tulevilla muutoksilla ei kuitenkaan katsota olevan suurtakaan vaikutusta rakennusvalvonnan toimintaan Nousiaisissa.

Rakennusvalvonnan toimintaan vuonna 2027 vaikuttaa pitkäaikaisen asianhallintasihteerin eläköityminen, jonka vastuualueella olevien tehtäviä on siirretty uusille henkilöille. Tällä on vaikutusta rakennusvalvonnan talousarviossa esitettyyn vakinaisen henkilöstön määrään, joka on tarkennettu vastaamaan uutta tilannetta. Suoraan rakennusvalvonnan toimintaan vaikuttavat myös rakennusvalvontatoimiston ja paperiarkiston siirtyminen uusiin tiloihin viimeistään alkuvuodesta 2027.

Vuoden 2027 aikana rakennusvalvonnan vastuualueella tullaan kiinnittämään erityishuomiota RYHTI-järjestelmän käyttöönottoon valmistautumiseen ja sitä kautta rakennusrekisterin laadunparannukseen. Huomiota tullaan lisäksi kiinnittämään vanhojen lupien lupavalvontaan ja niiden loppukatselmuksien suorittamiseen.

b. Ympäristönsuojelu

Ympäristösuojelun yhteistoimintasopimuksen mukainen Nousiaisten kunnan osuus ympäristönsuojelun kustannuksista vuodelle 2027 on 26,1 %. Kustannusosuus on noussut vuodesta 2026, jolloin se on ollut 23,7 %. Nousuun ovat syynä järjestäjäkunnassa (Mynämäki) tapahtuneet muutokset henkilöstön palkoissa sekä sisäisissä vuokrissa. Lisäksi kustannusosuutta nostaa Nousiaisiin kohdistuneiden ympäristönsuojelun suoritemäärien (neuvontapyynnöt, yhteydenotot, myönnetyt luvat yms. tehtävät) lisääntyminen.

Nousiaisissa vuonna 2027 olennaisimpia ympäristönsuojelun työsuoritteita on rantaalueiden jätevesijärjestelmien kartoitustyö. Alle 100 metrin päässä vesistöstä sijaitsevilla kiinteistöillä jätevesien käsittelyjärjestelmä tuli saattaa ympäristönsuojelulaissa (527/2014) ja valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017) edellytetylle tasolle jo viimeistään vuoden 2019 aikana.

Vuonna 2027 ympäristönsuojelu alkaa toteuttaa kauden 2027–2031 valvontasuunnitelmaa. Valvontasuunnitelma on käsitelty teknisessä lautakunnassa loppuvuodesta 2026.

Nousiaisissa ympäristönsuojelu ottaa vuonna 2027 osaa Askaistenlahti-Mynälahti-hankkeeseen sekä Nousiaisten kunnan ilmastotyöryhmään.

c. Tietoimi

Kunnassa on hyväksytty talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2027–2029, johon yhtenä toimenpiteenä on sisällytetty vuosittain yksityisteiden avustamiseen varatun määrärahan pienentämien puoleen vuoden 2026 tasosta. Tämä otetaan huomioon vuoden 2027 talousarviota laadittaessa.

3. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille, turvalliset tilat, viihtyisän asuinympäristön ja monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet	
Tavoite	Olla helposti lähestyttävä ja positiivisen mielikuvan omaava viranomaistaho.
Toimenpide	Annetaan neuvontaa ja ohjausta viivytyksettä ja ollaan helposti tavoitettavissa, annetaan asiallisia ja yhdenvertaisia ohjeita ja luodaan ratkaisuja ongelmien sijaan.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	asiakaspalaute, palautekysely/ tyytyväiset asiakkaat
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Reagoimme muuttuvaan toimintaympäristöön ja luomme mahdollisuuksia yrittäjyydelle, työlle, vihreälle siirtymälle ja kasvulle	
Tavoite	Olla hyvissä ajoin valmiina valtakunnallisen RYHTI-järjestelmän käyttöönottoon.
Toimenpide	Rakennusrekisterin laadunparannus ja henkilöstön koulutus.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	rekisteristä laaditut virhelistaukset/ mahdollisimman virheetön rekisteri
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle	
Tavoite	Vaikuttaa osaltaan siistin, viihtyisän ja turvallisen elinympäristön muodostumiseen.
Toimenpide	Puututaan aktiivisesti huonokuntoisten rakennusten kuntoon ja ympäristön siisteyteen.
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	ympäristökatselmukset, huomautukset ja seuranta/ siisti, viihtyisä ja turvallinen kuntakuva
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

4. Suunnitelmakausi 2028–2029

Rakennusvalvonnan lupamäärien voidaan olettaa suunnitelmakaudella nousevan, mikäli rakentamista yleisesti hidastavat riskit pienenevät ja Nousiaisten kunta nähdään edelleen kiinnostavana kohteena rakentajien näkökulmasta. Mahdollista kasvua on kuitenkin haastavaa ennakoida, koska siihen vaikuttavat laajasti niin monet asiat niin valtakunnallisesti kuin maailmanlaajuisestikin.

Rakentamisen laadun ja rakennusrekisterin ylläpidon kannalta rakennusvalvonnan valvontatyön painopiste tulee joiltain osin siirtymään enemmän ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan, koska uusien luvanvaraisuudesta vapautettujen rakennusten tietoja ei enää saada rakennusrekisteriin lupahakemusten yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suunnitelmakaudella voi olla tarvetta suorittaa uusi kiinteistökartoitus kunnan alueella tai toteuttaa muita toimenpiteitä asian laadun parantamiseksi.

Rakennetun ympäristön digitalisaation vauhdittamiseen liittyvä kehityshanke (RYHTI) etenee valtakunnallisesti. Hankkeen siirtymäaika päättyy vuoden 2028 loppuun, jonka jälkeen kuntien on viimeistään aloitettava alueidenkäyttöön ja rakentamiseen liittyvien tietojen toimittaminen valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYTJ). Tähän tullaan varautumaan rakennusvalvonnassa huomioimalla ohjelmistoihin liittyvät ylimääräiset kehitys- ja käyttöönottomaksut, henkilöstön koulutustarve sekä rakennusrekisterin laadunparannus.

Sähköiseen arkistointiin tullaan kunnassa tulevaisuudessa panostamaan. Tämän myötä myös rakennusvalvonnan paperiarkiston vanhojen lupien ja suunnitelmien digitointi voi tulla ajankohtaiseksi. Tällä saataisiin nopeutettua arkistoituja materiaaleja koskevien tietopyyntöjen käsittelyä sekä parannettua rakennusvalvonnan sähköistä asiointia.

Yksityisteiden avustamiseen varattujen määrärahojen pudottaminen voi vähentää kiinnostusta hakea avustuksia tulevaisuudessa. Kunnassa on paljon pieniä tiekuntia, joiden hallinnoimat tieosuudet ovat niin lyhyitä, että avustuksien hakemista niille ei enää välttämättä nähdä vaivan arvoisena.

5. Tunnusluvut:

    a. Rakennusvalvonta

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Rakennusluvat	4				
Toimenpideluvat	-				
Toimenpideilmoitukset	7				
Rakentamislupa [a]	20	25	25	27	27
Erillinen sijoittamislupa [b]	-	0	0	0	0
Maisematyölupa	2	5	2	2	2
Purkamislupa	-	1	1	1	1
Purkamisilmoitus	-	5	5	5	5
Jatkoluvat	11	5	7	7	7
Rakennusvalv. luvat €/lupa, tuloa	849	930	950	1000	1000
Avustettavat yksityistiekunnat	52	52	52	47	42
Avustettavat yksityistiet, km	74	75	75	70	65
Tietoimen menot €/km	625	630	305	330	350
Tulosalueen menot €/asukas	46	50	42	42	42

[a] uuden rakentamislain myötä, nykyiset lupatyypit yhdistyvät yhdeksi lupamuodoksi, joka on rakentamislupa
[b] uuden rakentamislain myötä, luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytysten olemassaolon erillisellä päätöksellä eli sijoittamisluvalla

b. Ympäristönsuojelu

Tunnusluku	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit	12	3	3	3	3
Tarkastukset ja valvonta	37	27	27	27	27
Lausunnot	6	7	7	7	7
Saapuneet yleisöilmoitukset ja neuvonta	87	60	60	60	60

6. Vakinainen henkilöstö

Nimike	Tp 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	0,5	0,5	0,25 [1)]	0,20	0,20

[1)] Hallinto-, sivistys- ja teknisen osaston yhteisestä hallintosihteeristä 0,20. Lisäksi eläköityvä hallintosihteeri, jonka taloudellinen vaikutus 0,05, ei enää henkilöresurssi.

7. Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

8. Taloustaulukot

700 YMPÄRISTÖTOIMI	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	**1 388**	**660**	1 000	**51,5**	**1 000**	**1 000**
Maksutuotot	**63 018**	**42 000**	59 000	**40,5**	**59 000**	**59 000**
Tuet ja avustukset	**106**	**0**	0		**0**	**0**
Toimintatuotot	**64 512**	**42 660**	60 000	**40,6**	**60 000**	**60 000**
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	**-91 631**	**-95 986**	-88 525	**-7,8**	**-90 721**	**-92 515**
Palkat ja palkkiot	**-75 652**	**-79 109**	-72 633	**-8,2**	**-74 456**	**-75 946**
Henkilösivukulut	**-15 979**	**-16 877**	-15 892	**-5,8**	**-16 265**	**-16 569**
Eläkekulut	**-13 370**	**-14 757**	-13 445	**-8,9**	**-13 756**	**-14 010**
Muut henkilösivukulut	**-2 609**	**-2 120**	-2 447	**15,4**	**-2 509**	**-2 559**
Palvelujen ostot	**-74 453**	**-66 206**	-74 930	**13,2**	**-74 930**	**-74 930**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-1 165**	**-1 350**	-950	**-29,6**	**-950**	**-950**
Avustukset	**-46 002**	**-46 000**	-23 000	**-50,0**	**-23 000**	**-23 000**
Muut toimintakulut	**-2 358**	**-2 500**	-1 500	**-40,0**	**-1 500**	**-1 500**
Toimintakulut	**-215 608**	**-212 042**	-188 905	**-10,9**	**-191 101**	**-192 895**
Toimintakate	**-151 096**	**-169 382**	-128 905	**-23,9**	**-131 101**	**-132 895**

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset palvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Teknisiin palveluihin kuuluu teknisen osaston kokonaisvaltainen johtaminen.

Sisältönä mm.:
- kiinteistöjen rakennuttaminen
- infran eli liikenneväylien ja teknisten verkostojen suunnittelu, -rakentaminen ja -ylläpito
- kaukolämmön energian hankinta, ylläpito ja lämmön toimitus asiakkaille
- maa- ja metsäalueista huolehtiminen ja metsien hoitotoimet ja hakkuut.

2. Tulosalueen nykytilanne

Tekniset palvelut tuottaa kiinteistöjen rakennuttamisen sekä infran rakennuttamisen ja ylläpidon kustannustehokkaasti.

Yhtenäiskoulun B-uudisosan otettiin käyttöön syyslukukauden alussa vuonna 2026.

Väistökoulurakennuksen pohjoisosan muutostyöt kunnantaloksi ovat käynnissä.

Kunnanhallitus päätti, että Nousiaisten kunnan osallistuvan budjetoinnin 10 000 euron määräraha käytetään vuonna 2026 seuraaviin käyttökohteisiin:
- 5 000 euroa vieraslajien poistaminen (palkkiot keruusta) ja
- 5 000 euroa puita ja vihreyttä kirjaston leikkipuiston ympäristöön.

Vieraslajien torjuntaan käytettiin 6000 euroa Espanjansiruetanoiden hävittämiseen Crowdsorsa –mobiilipelin avulla. Ikävä kyllä tämä ei tavoittanut pelaajia ja vastaava vieraslajien torjunta siirretään käytettäväksi vuoden 2027 aikana, myöhemmin päätettävän vieraslajin torjuntaan.

Kirjaston leikkipuiston ympäristöön istutetaan puita.

3. Toimintaympäristön muutokset

Henrikin yhtenäiskoulun B-uudisosan valmistui ja otettiin käyttöön syyslukukauden alussa 2026.

Linnamäki Hakalehdon uuden asemakaava-alueen rakentaminen valmistui kokonaisuudessaan keväällä 2026.

Kirkonseudulla, Metsäpirtintien loppuosan, Hakapellontien loppuosan ja Martanpolun rakentamisen suunnittelu on lähes valmis ja toteutus vuoden 2027 kevääseen mennessä.

Kaukolämpösopimus vuonna 2024 valitun toimittajan kanssa irtisanottiin sopimusrikkomuksen vuoksi ja asiaa käsitellään Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeudessa marraskuussa 2026. Uusi kaukolämmöntoimittaja aloitti toimintansa 1.1.2026. Uusi sopimus on pituudeltaan noin 15 vuotta. Sopimuskausi alkaa 1.1.2026 ja päättyy 30.6.2041. Vaihto kaukolämmöntoimittajasta toiseen onnistui joutavasti ilman ongelmia. Vaihdon aikana kaukolämpö jouduttiin tuottamaan öljyllä, mikä tuli tavanomaista ja sopimuksenmukaista kalliimmaksi.

Arkiston siirto Nummentien vuokratiloista Henrikin Yhtenäiskoulun uuteen arkistoon vuodenvaihteessa 2026–2027.

Kunnan metsäalueilla on suoritettu 2026 hakkuita, harvennusta ja taimikonhoitoa.

Kunta hankki vuonna 2025 kaksi rivitalokolmiota. Kunta on pyrkinyt ensisijaisesti myymään asunnot. Tässä ei ole onnistuttu, joten asunnot on vuokrattu 1.8.2026 alkaen. Asuntojen myyntiä jatketaan edelleen.

Moisiokodin tulevaisuutta on suunniteltu yhdessä Varsinais-Suomen Hyvinvointialueen kanssa.

Väistökoulun pohjoisosan muuttaminen kunnantaloksi -urakka valmistuu alustavasti vuoden 2026 aikana ja kunnanviraston toiminnat muuttavat kokonaisuudessaan samoihin tiloihin alkuvuonna 2027.

Mt1912 eli Lemuntien kevyenliikenteen väylän suunnittelu jatkuu ensi vuoden alkupuolelle asti. Kyseessä on yhteishanke Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa, kustannukset pääosin 50/50. Rakentamisen aloitus vuonna 2027.
Yhtenäiskoulun piha-alueen toteutussuunnittelu on käynnissä ja menossa urakkalaskentaan vuoden 2026 aikana. Hanke on tarkoitus toteuttaa kokonaisuudessaan vuoden 2027 koulujen kesälomien aikana.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille, turvalliset tilat, viihtyisän asuinympäristön ja monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet	
Tavoite	Riittävä ja oikea-aikainen tiedottaminen
Toimenpide	Tiedottaminen kunnan nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Mahdollisimman vähän negatiivista palautetta
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Reagoimme muuttuvaan toimintaympäristöön ja luomme mahdollisuuksia yrittäjyydelle, työlle, vihreälle siirtymälle ja kasvulle	
Tavoite	Taloustilanteesta huolimatta uskallamme investoida riittävästi lähinnä korjausrakentamiseen, jotta korjausvelka ei kasva kohtuuttomasti
Toimenpide	Investointihankkeiden kilpailuttaminen riittävän aikaisin keväällä, jotta ne saadaan toteutettua vuoden aikana ja jotta saadaan mahdollisimman edulliset tarjoukset
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Investointilistan hankkeista yli 80 % toteutuu
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle	
Tavoite	Aurinkoenergian rakentamisen selvittäminen
Toimenpide	Laaditaan laskelmat aurinkoenergian rakentamisen takaisinmaksuajoista eli hankinnan kannattavuudesta
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Laskelmien toteuttaminen ja niiden mukaan toimenpiteiden valmistelu, rakentaminen vuonna 2028
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028–2029

Rästäsmäen alueen katujen ja kunnallistekniikan peruskorjaus etenee vaiheittain siten, että alueen peruskorjaus on valmis vuosien 2029–2030 aikana.

Lemuntien (Mt 1912) kevyenliikenteen rakentaminen välillä valtatie-8 – Laaleistentie vuoden 2028 aikana.

Moisiokodin pitäminen hyvässä käyttökunnossa. Samalla yhteistyössä Varhan kanssa todennäköisimmin uudishankkeen toteutuksen suunnittelu.

Kirjaston perusparannuksen suunnittelu vuonna 2028. Toteutus 2029–2030.

Kaitaraisten teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen. Samalla huomioidaan läheisen Vesometsän alueen kunnallistekniikka. Lisäksi suunnittelussa tarkastellaan vaihtoehtoa järjestää viemäröinti Kaitarainen/Repola -asuinalueiden kiinteistöille.

Katujen ja kevyenliikenteenväylien kunnostuksia tehdään suunnitelmakauden jokaisena vuotena tasaiseen tahtiin tarpeeseen ja tarkastuksiin perustuen.

Katuvalaistuksia uusitaan led-valoiksi vaiheittain joka vuosi, edeten vanhimmista ja huonokuntoisimmista lähtien.

Kaukolämpöverkostoa tarkkaillaan ja korjataan tarvittaessa.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Kunnossapidettävät kadut ja tiet, km	27	28,1	28,5	28,8	28,8
Hoidettavat puistot ha	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Toimitettu energia MWh/v	4 111	5 000	4 500	4 500	4 500
Kustannukset €/MWh	120	100	90	95	100
Tulosalueen 710 tekniset palvelut menot € / asukas	188	230	230	235	240

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
tekninen johtaja	0,6	0,6	0,75	0,75	0,75
työpäällikkö		0,25	0,25	0,25	0,25
toimistosihteeri		0,25	0,35	0,35	0,35
hallintosihteeri	1	0,25	0,15 [1)]	0,1	0,1
tekninen sihteeri	1	1	0,5	0,5	0,5
vesihuolto-osaston hoitaja			1 [2)]	1	1

[1)] Hallinto-, sivistys- ja teknisen osaston yhteisestä hallintosihteeristä 0,10. Lisäksi eläköityvä hallintosihteeri, jonka taloudellinen vaikutus 0,05, ei enää henkilöresurssi.
[2)] Nousiaisten Vesi Oy ostaa tämän henkilöresurssin 100 %, joten ei kustannusvaikutusta kunnalle.

8. Määräaikainen henkilöstö:

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9. Taloustaulukot

710 TEKNISET PALVELUT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntituotot	554 732	569 051	539 750	-5,1	539 750	539 750
Tuet ja avustukset	62 035	0	0		0	0
Muut toimintatuotot	8 739	6 600	7 000	6,1	7 000	7 000
Toimintatuotot	625 506	575 651	546 750	-5,0	546 750	546 750
Valmistus omaan käyttöön	19 709	20 000	20 000	0,0	20 000	20 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-166 048	-186 939	-235 392	25,9	-241 245	-246 026
Palkat ja palkkiot	-137 796	-154 991	-193 725	25,0	-198 586	-202 558
Henkilösivukulut	-28 252	-31 948	-41 667	30,4	-42 659	-43 468
Eläkekulut	-23 610	-27 953	-35 139	25,7	-35 966	-36 643
Muut henkilösivukulut	-4 642	-3 995	-6 528	63,4	-6 693	-6 825
Palvelujen ostot	-212 867	-239 334	-190 620	-20,4	-190 620	-190 620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-472 024	-457 230	-445 150	-2,6	-445 150	-445 150
Muut toimintakulut	-27 601	-17 400	-39 164	125,1	-44 925	-43 925
Toimintakulut	-878 541	-900 983	-910 326	1,0	-921 940	-925 721
Toimintakate	-233 326	-305 252	-343 576	12,6	-355 190	-358 971
Poistot ja arvonalentumiset	-189 624	-210 678	-260 386	23,6	-268 269	-441 679
Tilikauden tulos	-422 950	-515 930	-603 962	17,1	-623 459	-800 650

TEKNINEN LAUTAKUNTA/Tekniset tukipalvelut

1. Tulosalueen kuvaus

Kiinteistötoimen tehtävänä on huolehtia kunnan kiinteistöjen ylläpidosta ja hallinnosta. Sisältönä mm.:
- kiinteistöjen korjaukset ja hoitotoimet
- huolehtia kiinteistöjen käyttöturvallisuudesta.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut toteuttavat varhaiskasvatuksen ja koulujen ateriapalvelut sekä kohteiden ylläpito- ja perussiivoukset. Puhdistuspalvelut hoitavat myös muiden kunnan osastojen käytössä olevien tilojen säännönmukaisen siivouksen sekä julkisten tilojen kuten kuntosalin, kirjaston, Falkinkosken saunan ja Nouste Areenan puhtaus-palvelut.

2. Tulosalueen nykytilanne

Ylläpitoyksikkö

Ylläpitoyksikkö vastaa kunnan kiinteistöjen ja ulkoalueiden korjaus-, kunnossapito- ja ylläpitotöistä kustannustehokkaasti. Kustannustehokkuutta heikentää kohteiden väliset siirtymät.

Kunnan kiinteistöissä on tehty suunnitelmallisesti jatkuvana toimintana korjaustöitä, joilla on pyritty vähentämään todettuja rakennusteknisiä ongelmia. Korjaustöillä pyritään myös poistamaan ennakoivasti mahdolliset syntyvät ongelmat.

Ulkoalueiden kunnossapito- ja ylläpitotöitä on suoritettu säännöllisesti. Töitä on suoritettu pääosin kunnan kaava-alueilla, mutta työ on ulottunut myös kaava-alueiden ulkopuolelle.

Ylläpitoyksikkö toimittaa kunnan teknisen päivystyksen, johon sisältyy myös Nousiaisten Vesi Oy:n tekninen päivystys. Teknisen päivystyksen työmäärä ja -tehtävät vaihtelevat viikoittain.

Ruokapalvelut

Varhaiskasvatuksen ja koulujen aterioiden osat valmistetaan pääasiassa keskuskeittiöllä, josta lämmin ruoka kuljetetaan päivittäin kunnan kuuteen palvelukeittiöön. Ateriat ja erityisruokavaliotuotteet valmistetaan ravitsemussuositusten mukaisesti, ympäristövaikutuksia ja muita julkisten hankintojen vaateita huomioiden.
Aamupalat ja lounaiden energialisäkkeet valmistetaan pääasiassa palvelukeittiöissä.

Puhdistuspalvelut

Tilojen siivous toteutetaan kustannustehokkaasti, ympäristövaikutuksia huomioiden, laskettujen työmäärämitoitusten mukaisesti. Kustannustehokkuutta heikentää työskentelykohteet, joissa työskennellään vain 2–4 tuntia päivässä, ja kohteiden välillä syntyy päivittäin siirtymiä työkohteesta toiseen.

3. Toimintaympäristön muutokset

Ylläpitoyksikkö

Kesällä 2026 palkattiin uusi määräaikainen ulkoaluetyöntekijä. Tämä ulkoaluetyöntekijä on sekä ylläpitopalvelujen ja liikuntapalvelujen käytettävissä. Kustannukset jaetaan 50/50 ylläpito- ja liikuntapalvelujen kesken.

Kiinteistöjen hallinnan työkaluksi hankittua Senaatin Skenarios-tilatietopalvelua ei ole saatu kokonaisuudessaan otettua käyttöön muun muassa pitkän tähtäimen suunnitelmien osalta. Merkittävimpänä syynä tähän voidaan pitää aiemman resurssipulan tuottama kuorma. Lämmön, veden ja sähkön osalta kiinteistökohtainen kulutusseuranta on aktiivisessa käytössä. Skenarios on pääosin työpäällikön työkalu.
Kesällä 2025 suoritettiin kiinteistötietojärjestelmän (BEM) hankinta. Järjestelmä palvelee kuntalaisia, kiinteistöjen käyttäjiä sekä ylläpitoyksikköä. Järjestelmän käyttöönoton

jälkeen ylläpitoyksikön toiminta tehostunut ja yhdenmukaistunut. Vuoden aikana (8.8.2025-9.8.2026) palvelupyyntöjä on suoritettu 1036 kpl. Järjestelmän ohi tulee vielä merkittävä määrä palvelupyyntöjä, mutta tämän on havaittu vähenevän ajan kuluessa eteenpäin.

Ruokapalvelut

Nousiaisten ruokapalveluun kohdistuu lähivuosina useampia eläköitymisiä. Palvelukeittiöt ovat yksintyöskentelykohteita, joissa osaavan työntekijän merkitys on erittäin suuri. Haasteena nähdään osaavan henkilöstön saaminen.
Ruokapalvelun on parannettava keittiön tuotannonohjausjärjestelmän hyödyntämistä sekä vahvistettava oman henkilöstön osaamista lisä- ja oppisopimuskoulutuksella.

Geopoliittinen tilanne sekä lisääntyneet sään ääri-ilmiöt haastavat ruokapalvelua. Raaka-aineiden hinnat nousevat kiihtyvällä vauhdilla ja toimitusten epävarmuus lisääntyy. Nykyinen elintarvikkeiden hankintasopimus päättyy vuoden 2027 lopussa. Uuden kilpailutuksen suunnittelu käynnistyy syksyllä 2026.

Puhdistuspalvelut

Syksyllä 2026 koulutoiminnan alkaessa uudessa B-osassa, puhdistuspalvelun resurssit ovat ylikuormitetut puhtaana pidettävien neliöiden suuren määrän takia. Väistörakennuksen tilat ovat osittain käytössä, kuitenkaan kaikki väistötilaan muuttavat yksiköt ole vielä muuttaneet, vaan erillisiä siivottavia kohteita eri kiinteistöissä on useita. Tilanne helpottuu osittain, kun hajallaan olevia kunnan toimintoja saadaan muutettua väistötilaan, mutta vuoden alusta vapaa-aikatoimelta siirtyy uusia siivottavia tiloja puhdistuspalvelun hoidettavaksi.
Kokonaisneliömäärä jää vielä muuttojen jälkeen vähän aiempaa suuremmaksi.

4. Vuoden 2027 talousarvion tavoitteet:

PITOVOIMA: Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille, turvalliset tilat, viihtyisän asuinympäristön ja monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet	
Tavoite	Osallistamme ja osallistumme yhdessä
Toimenpide	Avoin viestintä ja poikkitieteellinen yhteistyö yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Perustyötä hidastavien päällekkäisyyksien ja yllätysten väheneminen, kun viestintä onnistuu
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

ELINVOIMA: Uudistuva ja aktiivinen kunta

Reagoimme muuttuvaan toimintaympäristöön ja luomme mahdollisuuksia yrittäjyydelle, työlle, vihreälle siirtymälle ja kasvulle	
Tavoite	Työtapamme ovat ajanmukaisia tai olemme jopa suunnannäyttäjiä
Toimenpide	Uudistamme ja kokeilemme rohkeasti

Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Työntekijöiden pysyvyys ja onnistuneet rekrytoinnit
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

VETOVOIMA: Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle	
Tavoite	Olemme kiinnostava, uudistumiskykyinen ja luotettava työnantaja, joka huolehtii työntekijöistään
Toimenpide	Tarkastelemme työtapojamme ja kehitämme toimintaamme ennakkoluulottomasti, seuraamalla alan kehitystä ja hyödynnämme uusia toimintatapoja
Arviointikriteeri / mittari ja tavoitetaso	Työhyvinvoinnin parantuminen, onnistuneet rekrytoinnit, työntekijöiden pysyvyys
Toteuma/Seuranta	osavuosiraportti 1–6/ ja tilinpäätösvaiheessa

5. Suunnitelmakausi 2028–2029

Ylläpitoyksikkö

Kiinteistöjen sekä ulkoalueiden kuntoa tarkkaillaan ja huolletaan jatkuvana toimintana.

Tehdään korjaussuunnitelmia sekä korjauksia.

Suunnitelmat ja tehdyt isommat korjaukset kirjataan Skenarios-palveluun, pienemmät korjaukset ja huoltotoimenpiteet kirjataan BEM-kiinteistötietojärjestelmään.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Ruokapalveluiden valtakunnallisena haasteena tulevaisuudessa nähdään osaavan henkilöstön puute. Nousiaisten ruokapalveluun kohdistuu lähivuosina useampia eläköitymisiä. Palvelukeittiöt ovat yksintyöskentelykohteita, joissa osaavan työntekijän merkitys on erittäin suuri. Ruokapalvelun on parannettava keittiön tuotannonohjausjärjestelmän hyödyntämistä sekä vahvistettava oman henkilöstön osaamista lisä- ja oppisopimuskoulutuksella.

Keskuskeittiö on ilmoittanut kiinnostuksensa Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Latte-hankkeeseen, joka toteutuessaan käynnistyy 1.5.2027. Hankkeen tavoitteena on auttaa ammattikeittiöitä toteuttamaan pitkäjänteistä, strategialähtöistä ja jatkuvaa kehittämistä sekä vahvistetaan työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia, kehittämisosaamista ja työyhteisöjen uudistumiskykyä.

Puhdistuspalvelun hoidettavana oleva siivottavien pinta-alojen määrä kasvoi uuden koulun käyttöönoton jälkeen. Vaikka pieniä siivouskohteita poistuu, niin neliömäärä on tulevaisuudessakin suuri. Puhdistuspalveluissa on tapahtunut eläköitymisiä, joita lähivuosiin kohdistuu vielä lisää. Siivoustyö on fyysisesti raskaimpia töitä, joita kunnassa tehdään. Puhdistuspalvelun kokonaisuutta pitää tarkastella työssä jaksamista parantavilla järjestelyillä sekä mahdollisuudella lisätä siivouksessa automatiikkaa, jolla pystytään lisäksi vähentämään fyysisen työn kuormittavuutta.

Pysyäksemme jatkossakin vetovoimaisena ja kiinnostavana työnantajana, meidän on pystyttävä kehittämään työtapojamme, huolehdittava työhyvinvoinnista ja työntekijöiden fyysisestä jaksamisesta. Siivouspalveluissa kasvaa voimakkaasti erilaisen robotiikan hyödyntäminen, joka vähentää erityisesti päivittäistä toistotyötä ja vapauttaa henkilöstöä vaativampiin tehtäviin tai lisäarvotyöhön. Ottamalla automatiikkaa haltuun, varmistamme myös tulevaisuuden toimintakykyämme huoltosuhteen heikentyessä.

6. Tunnusluvut:

Tunnusluku	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Teknisen osaston kiint.hoidossa olevien. rakennusten. kerrosala	26 941	30 585	30 736	27 296	27 296
Kiinteistöjen hoito €/m^2	15,65	14,31	14,25	14,50	14,75
Kiinteistönhoito palkkakust. € /m2	11,80	11,94	11,70	12,00	12,25
Ylläpitoyksikön palv.pyyntöjä (=tikettejä) yhteensä	492				
Ateriasuoritteet	261 004	264 610	270 000	270 000	270 000
Ateriasuoritteen hinta	3,67	3,75	3,80	4,00	4,10
Siivottavat pinta-alat, m²	16 707	17 400	18 431	18 431	18 431
Puhdistuspalvelukustann. € / m²	30,50	34,00	35,00	36,00	37,00
Siivous palkkakustannuk. € / m²	25,61	28,40	29,00	30,00	31,00

eurokohtaiset tunnusluvut lasketaan/tarkistetaan lopulliseen kirjaan

7. Vakinainen henkilöstö:

Nimike	**Tp 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
tekninen johtaja	0,4	0,4	0,25	0,25	0,25
työpäällikkö	1	0,75	0,75	0,75	0,75
kiinteistönhoitaja	1	2	2	2	2
tekninen kiinteistönhoitaja (nimikemuutos)	1	1	1	1	1
ympäristötyöntekijä	1	1	1,5	1,5	1,5
tekninen sihteeri			0,5	0,5	0,5
toimistosihteeri	0,5	0,25	0,15	0,15	0,15
hallintosihteeri		0,25	0,15 [1)]	0,1	0,1
palvelupäällikkö	1	1	1	1	1
suurtalouskokki	2	2	2	2	2
ravitsemistyöntekijä	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Palveluvastaava (keittiö)	3	3	3	3	3
Palveluvastaava-siivooja	3	3	3	3	3
siivooja	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5

[1)] Hallinto-, sivistys- ja teknisen osaston yhteisestä hallintosihteeristä 0,10. Lisäksi eläköityvä hallintosihteeri, jonka taloudellinen vaikutus 0,05, ei enää henkilöresurssi.

8. Määräaikainen henkilöstö:

Ylläpitoyksikkö

Väliaikaisesti määräaikainen ulkoaluetyöntekijä 31.12.2026 saakka. Pyritään rekrytoimaan uusi (toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen) ulkoaluetyöntekijä 1.1.2027 alkaen, mikä huomioitu edellisen kohdan vakinaisen henkilöstön taulukossa.

Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Ei määräaikaista henkilöstöä.

9. Taloustaulukot

731 TEKNISET TUKIPALVELUT	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	**1 951 183**	**2 040 318**	1 935 475	**-5,1**	**2 021 312**	**2 021 312**
Tuet ja avustukset	**11 336**	**1 550**	0	**-100,0**	**0**	**0**
Muut toimintatuotot	**3 266 924**	**3 593 273**	3 486 473	**-3,0**	**3 558 603**	**3 558 603**
Toimintatuotot	**5 229 443**	**5 635 141**	5 421 948	**-3,8**	**5 579 915**	**5 579 915**
Valmistus omaan käyttöön	**25 293**	**10 000**	10 000	**0,0**	**10 000**	**10 000**
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	**-1 268 026**	**-1 378 017**	-1 340 882	**-2,7**	**-1 363 057**	**-1 390 658**
Palkat ja palkkiot	**-1 026 045**	**-1 132 474**	-1 101 314	**-2,8**	**-1 119 730**	**-1 142 655**
Henkilösivukulut	**-241 980**	**-245 543**	-239 568	**-2,4**	**-243 327**	**-248 003**
Eläkekulut	**-205 628**	**-215 194**	-202 454	**-5,9**	**-205 592**	**-209 495**
Muut henkilösivukulut	**-36 353**	**-30 349**	-37 114	**22,3**	**-37 735**	**-38 508**
Palvelujen ostot	**-1 474 848**	**-1 570 221**	-1 419 162	**-9,6**	**-1 449 133**	**-1 449 133**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-1 096 164**	**-1 113 731**	-1 100 632	**-1,2**	**-1 100 632**	**-1 100 632**
Muut toimintakulut	**-148 939**	**-168 562**	-154 065	**-8,6**	**-157 208**	**-157 208**
Toimintakulut	**-3 987 977**	**-4 230 531**	-4 014 741	**-5,1**	**-4 070 030**	**-4 097 631**
Toimintakate	**1 266 759**	**1 414 610**	1 417 207	**0,2**	**1 519 885**	**1 492 284**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-30**	**0**	0		**0**	**0**
Vuosikate	**1 266 729**	**1 414 610**	1 417 207	**0,2**	**1 519 885**	**1 492 284**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 233 504**	**-1 527 091**	-1 300 125	**-14,9**	**-1 290 556**	**-1 281 671**
Tilikauden tulos	**33 224**	**-112 481**	117 082	**-204,1**	**229 329**	**210 613**
Poistoeron muutos	**13 715**	**13 715**	13 715	**0,0**	**13 715**	**13 715**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**46 940**	**-98 766**	130 797	**-232,4**	**243 044**	**224 328**

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ (ulkoinen ja sisäinen)

71 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut						
Myyntikulut	2 507 303	2 610 029	2 476 225	-5,1	2 562 062	2 562 062
Maksukulut	63 018	42 000	59 000	40,5	59 000	59 000
Tuet ja avustukset	73 478	1 550	0	-100,0	0	0
Muut toimintakulut	3 275 663	3 599 873	3 493 473	-3,0	3 565 603	3 565 603
Toimintatuotot	5 919 461	6 253 452	6 028 698	-3,6	6 186 665	6 186 665
Valmistus omaan käyttöön	45 002	30 000	30 000	0,0	30 000	30 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 525 704	-1 668 942	-1 664 799	0,2	-1 695 023	-1 729 199
Palkat ja palkkiot	-1 239 493	-1 366 574	-1 367 672	0,1	-1 392 772	-1 421 159
Henkilösivukulut	-286 211	-294 368	-297 127	0,9	-302 251	-308 040
Eläkekulut	-242 607	-257 904	-251 038	-2,7	-255 314	-260 148
Muut henkilösivukulut	-43 604	-36 464	-46 089	26,4	-46 937	-47 892
Palvelujen ostot	-1 762 168	-1 875 761	-1 684 712	-10,2	-1 714 683	-1 714 683
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 569 353	-1 572 311	-1 546 732	-1,6	-1 546 732	-1 546 732
Avustukset	-46 002	-46 000	-23 000	-50,0	-23 000	-23 000
Muut toimintakulut	-178 899	-188 462	-194 729	3,3	-203 633	-202 633
Toimintakulut	-5 882 127	-5 343 476	-5 113 972	-4,3	-5 183 071	-5 216 247
Toimintakate	882 337	939 976	944 726	0,5	1 033 594	1 000 418
Rahoituskulut ja -tulot	-30	0	0		0	0
Vuosikate	882 306	939 976	944 726	0,5	1 033 594	1 000 418
Poistot ja arvonalentumiset	-1 423 128	-1 737 769	-1 560 511	-10,2	-1 558 825	-1 723 350
Tilikauden tulos	-540 822	-797 793	-615 785	-22,8	-525 231	-722 932
Poistoeron muutos	13 715	13 715	13 715	0,0	13 715	13 715
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-527 106	-784 078	-602 070	-23,2	-511 516	-709 217

YHTEENVETO HENKILÖSTÖSTÄ, HTV

Hallinto ja talous

		TA 2025	TA 2026	**TA 2027**
Tehtävä	**Lisätieto**	**HTV**	**HTV**	**HTV**
Palkkasihteeri	VAKINAINEN	1	1	1
Kunnanjohtaja	VAKINAINEN	1	1	1
Hallintosihteeri	VAKINAINEN	1	1	0,3
Toimistosihteeri	VAKINAINEN	1	0,8	0,85
Hallinnon asiantuntija	VAKINAINEN	1	0,5	0,8
Elinvoimapäällikkö	VAKINAINEN	1	1	1
Hallinto- ja henk.johtaja	VAKINAINEN	1	1	1
Ict-järjestelmäasiantuntija	VAKINAINEN	1	1	1
Kirjanpitäjä	VAKINAINEN	1	1	1
Talouspäällikkö	VAKINAINEN	0,5	0,5	0,5
luottamustoimet	VAKINAINEN	0,37	0,37	0,5
Arkistonhoitaja/siirto	MÄÄRÄAIKAINEN		0,5	
Vaaliavustaja	MÄÄRÄAIKAINEN			0,08
YHTEENSÄ		**9,87**	**9,67**	**9,03**

Varhaiskasvatus

Tehtävä	**Lisätieto**	**HTV**	**HTV**	**HTV**
Varhaiskasvatuksen lastenhoita	MÄÄRÄAIKAINEN	7,18	5,6	2,5
Varhaiskasvatuksen avustaja	MÄÄRÄAIKAINEN	3,64	1,59	
Varhaiskasvatuksen kk-ohjaaja	MÄÄRÄAIKAINEN	0,15	0,07	
Varhaiskasvatuksen opettaja	MÄÄRÄAIKAINEN	0,75	0,67	
Varhaiskasvatusjohtaja	VAKINAINEN	1	1	1
Varhaiskasvatusohjaaja	VAKINAINEN	1	1	0,8
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	VAKINAINEN	21,04	21,49	20,03
Varhaiskasvatuksen kk-ohjaaja	VAKINAINEN	0,47	1,47	1,38
Varhaiskasvatuksen erityisopet	VAKINAINEN	2	3	0
Varhaiskasvatuksen tuntiopettaja	VAKINAINEN	0,43	0,36	0,3
Varhaiskasvatuksen opettaja	VAKINAINEN	11,25	11,28	17
Varhaiskasvatuksen avustaja	VAKINAINEN	1	1	1,28
Päiväkodin johtaja	VAKINAINEN	2	2	2
Perhepäivähoitaja	VAKINAINEN	9	8	7
Toimistosihteeri	VAKINAINEN		0,2	0,15
eri sijaiset	MÄÄRÄAIKAINEN		1	1
YHTEENSÄ		**60,91**	**59,73**	**54,44**

Koulutuspalvelut

Tehtävä	**Lisätieto**	**HTV**	**HTV**	**HTV**
Varhaiskasvatuksen lastenhoita	MÄÄRÄAIKAINEN	1,48	0,87	0,87
Koulunkäynninohjaaja	MÄÄRÄAIKAINEN	4,26	3,99	3,26
Luokanopettaja	MÄÄRÄAIKAINEN	0,58	0,47	0,47
Vakan avustaja	MÄÄRÄAIKAINEN	0,22	0,44	0,44
Koulunkäynninohjaaja	VAKINAINEN	14,43	15,18	15,2
Varhaiskasvatuksen lastenhoita		1,04	1,31	1,31
Tuntiopettaja (päätoiminen)	VAKINAINEN	12,57	11,68	11,68

Lukionopettaja	VAKINAINEN	0,52	1	1
Luokanopettaja	VAKINAINEN	15,75	15,63	15,36
Koulusihteeri	VAKINAINEN	1	1	1
Ict-järjestelmäasiantuntija	VAKINAINEN	0,9	0,9	0,9
Peruskoulun rehtori	VAKINAINEN	1	1	1
Käsityönopettaja	VAKINAINEN	1	1	1
Peruskoulun lehtori	VAKINAINEN	4,86	4,85	4,85
Erityisopettaja, peruskoulussa		4,91	4,85	4,26
Erityisluokanopettaja	VAKINAINEN	7	7,58	7,58
Apulaisrehtori	VAKINAINEN	1	1	1
Historian ja yhteiskuntaopin		2	2	2
Matemaattisten aineiden lehtor		2	2	2
Lehtori	VAKINAINEN	4	2	2
Äidinkielen ja kirjallisuuden	VAKINAINEN	1	1	1
Lukion lehtori	VAKINAINEN	4,96	4,5	4,5
Oppilaanohjauksen lehtori	VAKINAINEN	1	1	1
Kotitalouden opettaja	VAKINAINEN	1	2	2
Laaja-alainen erityisopettaja		1	1	1
Lukion ja perusopetuksen yht.l		5	5	5
Lukion rehtori	VAKINAINEN	1	1	1
Varhaiskasvatusohjaaja	VAKINAINEN			0,2
Eri sijaiset	MÄÄRÄAIKAINEN		0,64	
YHTEENSÄ		**95,48**	**94,89**	**92,88**

Kirjasto ja kulttuuri

Tehtävä	Lisätieto	HTV	HTV	HTV
Kirjastovirkailija-kulttuurisi	VAKINAINEN	1	1	1
Kirjastovirkailija	VAKINAINEN	1	1	0,58
Kirjasto- ja kulttuuritoimenjo	VAKINAINEN	1	1	1
Kirjastonhoitaja	VAKINAINEN	1	1	1
Kirjastonhoitaja	MÄÄRÄAIKAINEN		0,13	0,13
YHTEENSÄ		**4**	**4,13**	**3,71**

Hallinto sivistys

Tehtävä	Lisätieto	HTV	HTV	HTV
Talouspäällikkö	VAKINAINEN	0,5	0,5	0,5
Sivistysjohtaja	VAKINAINEN	1	1	1
Hallintosihteeri	VAKINAINEN	0,33		0,3
Ict-järjestelmäasiantuntija	VAKINAINEN	0,1	0,1	0,1
Hyvinvointikoordinaattori	VAKINAINEN	1	1	1
Hallinnon asiantuntija	VAKINAINEN	0,5	0,5	0,2
Maahanmuuttajien ohjaaja	MÄÄRÄAIKAINEN	0,4		
YHTEENSÄ		**3,83**	**3,1**	**3,1**

Vapaa-aika

Tehtävä	Lisätieto	HTV	HTV	HTV
Vapaa-aikatoimenpäällikkö	VAKINAINEN	1	1	1
Harrastusetsivä	VAKINAINEN	1		

Harrastusetsivä	MÄÄRÄÄAIKAINEN	-	1	1
Liikunnanohjaaja	VAKINAINEN	1	1	1
Ulkoaluetyöntekijä	MÄÄRÄÄAIKAINEN	0,17	-	0,5
Nuorisotyön koordinaattori	VAKINAINEN	1	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	VAKINAINEN	2	2	2
Koulunuorisotyöntekijä	VAKINAINEN	1	1	1
Tuntityöntekijät/ohjaajat	MÄÄRÄÄAIKAINEN	0,9	0,9	
YHTEENSÄ		**8,07**	**7,9**	**7,5**

Tekninen

Tehtävä	Lisätieto	HTV	HTV	HTV
Hallintosihteeri	VAKINAINEN	1	1	0,57
Rakennustarkastaja	VAKINAINEN	1	1	1
Tekninen sihteeri	VAKINAINEN	1	1	1
Tekninen johtaja	VAKINAINEN	1	1	1
Toimistosihteeri	VAKINAINEN	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	VAKINAINEN	4	3	3
Tekninen kiinteistönhoitaja	VAKINAINEN		1	1
Työpäällikkö	VAKINAINEN	1	1	1
Vesihuoltohoitaja	VAKINAINEN			1
Ulkoaluetyöntekijä	MÄÄRÄAIKAINEN			0,5
Palveluvastaava	VAKINAINEN	0,75	1	1
Ruokapalveluvastaava-siivooja				0,78
Ravitsemistyöntekijä	VAKINAINEN	5	4,62	5
Suurtalouskokki	VAKINAINEN	3	2,6	2,6
Ruokapalveluvastaava	VAKINAINEN	1	0,83	0,6
Ruokapalveluvastaava-siivooja	VAKINAINEN	2	1,6	1
Keittiöpäällikkö	VAKINAINEN	1	1	1
Ateria- ja puht.palvelupäällikkö	VAKINAINEN	1	1	1
Siivooja	VAKINAINEN	9	9	9
eri sijaiset	MÄÄRÄAIKAINEN		0,33	0,33
Ravitsemistyöntekijä	MÄÄRÄAIKAINEN		0,42	
YHTEENSÄ		**32,75**	**32,4**	**33,38**

HENKILÖTYÖVUODET YHTEENSÄ	**214,91**	**211,82**	**204,04**

Yhteenveto valtuustoon nähden sitovien tulosalueiden määrärahoista ja tuloarvioista

ulk+sis	Määrärahat					Tuloarviot				
KÄYTTÖTALOUS	**TP 25**	**MTA 26**	**TA 27**	**TS 28**	**TS 29**	**TP 25**	**MTA 26**	**TA 27**	**TS 28**	**TS 29**
Vaalit	-10 585	0	-4 185	0	-14 712	5 086	0	9 300	0	13 500
Tarkastustoimi	-15 228	-16 962	-16 839	-16 839	-16 839					
Keskushallinto	-1 327 801	-1 343 274	-1 319 527	-1 324 274	-1 336 833	66 309	95 000	96 200	96 200	96 200
Työllisyyspalvelut	-596 124	-730 550	-722 783	-683 438	-683 972	15 297				
Varhaiskasvatus	-3 842 025	-4 044 752	-4 029 352	-4 133 767	-4 189 932	263 259	212 875	187 229	187 229	187 229
Koulutuspalvelut	-9 969 681	-10 176 998	-9 834 894	-9 815 709	-9 938 642	725 200	359 482	391 498	461 498	463 498
Kirjasto ja kulttuuritoiminta	-344 938	-346 350	-341 882	-347 813	-351 584	12 363	5 170	3 900	3 900	3 900
Vapaa-ajan palvelut	-1 242 027	-1 161 060	-999 290	-1 018 048	-976 255	405 789	364 910	325 460	325 460	259 460
Hyte ja kotoutuminen		-114 556	-119 021	-120 538	-121 677		206 000	60 000	60 000	60 000
Ympäristötoimi	-215 600	-212 042	-188 905	-191 101	-192 895	64 512	42 660	60 000	60 000	60 000
Tekniset palvelut	-878 541	-900 903	-910 326	-921 940	-925 721	625 506	575 651	546 750	546 750	546 750
valm.omaan käyt						19 709	20 000	20 000	20 000	20 000
Tekniset tukipalvelut	-3 987 977	-4 230 531	-4 014 741	-4 070 030	-4 097 631	5 229 443	5 635 141	5 421 948	5 579 915	5 579 915
valm.omaan käyt						29 815	10 000	10 000	10 000	10 000
	-22 430 528	-23 277 978	-22 501 745	-22 643 497	-22 846 693	7 462 288	7 526 889	7 132 285	7 350 952	7 300 452
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						11 061 852	11 768 000	12 124 000	12 491 000	12 897 000
Valtionosuudet						5 657 045	5 371 686	5 054 838	5 054 838	5 054 838
Korkotulot						35 121	15 000	15 000	15 000	15 000
Muut rahoitustulot						11 126	14 917	11 127	11 127	11 127
Korkokulut	-532 189	-600 000	-620 000	-620 000	-620 000					
Muut rahoituskulut	-8 591	-14 100	-8 800	-8 800	-8 800					
	-540 780	-614 100	-628 800	-628 800	-628 800	16 765 144	17 169 523	17 204 965	17 571 965	17 977 965
INVESTOINTIOSA										
Kiinteä omaisuus		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	6 170	50 000	50 000	50 000	50 000
Taloerakennus	-4 853 353	-2 777 000	-340 000	-3 020 000	-4 020 000	315 750	150 000			
Julk. Käyttöomaisuus	-870 328	-1 085 000	-2 315 000	-1 510 000	-460 000					
Irtain omaisuus	-27 111	-500 000	-28 000							
Aineettomat hyöd. Ja osak	-323 039	-31 325	-20 000	-20 000						
	-6 073 831	-4 593 325	-2 903 000	-4 750 000	-4 680 000	321 920	200 000	50 000	50 000	50 000
RAHOITUSOSA										
Lainanoton muutokset										
Antolainan vähennys						27 778	28 000	49 000	49 000	49 000
Antolainan lisäys										
Pitkäik.lainan lisäys						9 000 000	8 700 000	5 100 000	6 400 000	6 300 000
Pitkäik.lainojen vähen.	-4 281 604	-4 416 624	-3 423 272	-3 328 272	-3 491 204					
Lyhytaik.lainojen muutos										
	-4 281 604	-4 416 624	-3 423 272	-3 328 272	-3 491 204	9 027 778	8 728 000	5 149 000	6 449 000	6 349 000
YHTEENSÄ	-33 326 743	-32 982 027	-29 456 817	-31 350 569	-31 646 697	33 577 130	33 624 412	29 536 250	31 421 917	31 677 417

Tuloslaskelma ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	936 926	599 437	577 715	-3,6	568 415	559 915
Maksutuotot	415 767	452 100	451 000	-0,2	451 000	451 000
Tuet ja avustukset	405 683	264 150	250 000	-5,4	320 000	278 000
Muut toimintatuotot	955 065	1 065 657	1 027 240	-3,6	1 041 240	1 041 240
Toimintatuotot	2 713 441	2 381 344	2 305 955	-3,2	2 380 655	2 330 155
Valmistus omaan käyttöön	45 002	30 000	30 000	0,0	30 000	30 000
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	-11 786 758	-12 177 112	-12 012 147	-1,4	-12 066 453	-12 271 339
Palkat ja palkkiot	-9 576 589	-9 995 008	-9 861 672	-1,3	-9 906 756	-10 078 225
Henkilösivukulut	-2 210 169	-2 182 104	-2 150 475	-1,4	-2 159 697	-2 193 114
Eläkekulut	-1 875 641	-1 914 081	-1 818 381	-5,0	-1 826 054	-1 853 973
Muut henkilösivukulut	-334 528	-268 023	-332 094	23,9	-333 643	-339 141
Palvelujen ostot	-3 432 581	-3 474 857	-3 226 743	-7,1	-3 165 622	-3 164 732
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 630 547	-1 633 035	-1 655 060	1,3	-1 654 660	-1 655 060
Avustukset	-516 750	-569 700	-496 700	-12,8	-496 700	-496 700
Muut toimintakulut	-381 220	-367 676	-314 765	-14,4	-319 765	-318 565
Toimintakulut	-17 747 855	-18 222 380	-17 705 415	-2,8	-17 783 280	-17 986 396
Toimintakate	-14 989 412	-15 811 836	-15 369 460	-2,8	-15 292 585	-15 586 241
Verotulot	11 061 852	11 768 000	12 124 000	3,0	12 491 000	12 897 000
Valtionosuudet	5 657 045	5 371 686	5 054 838	-5,9	5 054 838	5 054 838
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	***35 121***	***15 000***	*15 000*	***0,0***	***15 000***	***15 000***
Muut rahoitustuotot	***11 126***	***14 977***	*11 127*	***-25,7***	***11 127***	***11 127***
Korkokulut	***-532 189***	***-600 000***	*-620 000*	***3,3***	***-620 000***	***-620 000***
Muut rahoituskulut	***-8 591***	***-14 100***	*-8 800*	***-37,6***	***-8 800***	***-8 800***
Rahoitustuotot ja -kulut	-494 534	-584 123	-602 673	3,2	-602 673	-602 673
Vuosikate	1 234 952	744 447	1 206 705	62,1	1 658 628	1 882 924
Poistot ja arvonalentumiset	-1 558 102	-1 880 007	-1 800 590	-4,2	-1 801 819	-1 985 753
Satunnaiset erät	0	272 905	0	-100,0	0	0
Tilikauden tulos	-323 150	-862 655	-593 885	-31,2	-151 199	-102 829
Poistoeron muutos	13 715	13 715	13 715	0,0	13 715	13 715
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-309 435	-848 940	-580 170	-31,7	-137 484	-169 114

Tuloslaskelma ulk+sis	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot						
Myyntituotot	**3 230 033**	**3 018 716**	2 807 872	**-7,0**	**2 884 409**	**2 875 909**
Maksutuotot	**418 825**	**452 100**	451 000	**-0,2**	**451 000**	**451 000**
Tuet ja avustukset	**485 683**	**264 150**	250 000	**-5,4**	**320 000**	**278 000**
Muut toimintatuotot	**3 358 224**	**3 761 923**	3 593 413	**-4,5**	**3 665 543**	**3 665 543**
Toimintatuotot	**7 412 765**	**7 496 889**	7 102 285	**-5,3**	**7 320 952**	**7 270 452**
Valmistus omaan käyttöön	**45 002**	**30 000**	30 000	**0,0**	**30 000**	**30 000**
Toimintakulut						
Henkilösivukulut	**-11 786 758**	**-12 177 112**	-12 012 147	**-1,4**	**-12 066 453**	**-12 271 339**
Palkat ja palkkiot	**-9 576 589**	**-9 995 008**	-9 861 672	**-1,3**	**-9 906 756**	**-10 078 225**
Henkilösivukulut	**-2 210 169**	**-2 182 104**	-2 150 475	**-1,4**	**-2 159 697**	**-2 193 114**
Eläkekulut	**-1 875 641**	**-1 914 081**	-1 818 381	**-5,0**	**-1 826 054**	**-1 853 973**
Muut henkilösivukulut	**-334 528**	**-268 023**	-332 094	**23,9**	**-333 643**	**-339 141**
Palvelujen ostot	**-5 381 168**	**-5 507 948**	-5 157 218	**-6,4**	**-5 181 934**	**-5 181 044**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	**-1 978 125**	**-2 019 223**	-1 954 742	**-3,2**	**-1 954 342**	**-1 954 742**
Avustukset	**-516 750**	**-569 700**	-496 700	**-12,8**	**-496 700**	**-496 700**
Muut toimintakulut	**-2 784 378**	**-3 063 942**	-2 880 938	**-6,0**	**-2 944 068**	**-2 942 868**
Toimintakulut	**-22 447 179**	**-23 337 925**	-22 501 745	**-3,6**	**-22 643 497**	**-22 846 693**
Toimintakate	**-14 989 412**	**-15 811 036**	-15 369 460	**-2,8**	**-15 292 545**	**-15 546 241**
Verotulot	**11 061 852**	**11 768 000**	12 124 000	**3,0**	**12 491 000**	**12 897 000**
Valtionosuudet	**5 657 045**	**5 371 606**	5 054 838	**-5,9**	**5 054 838**	**5 054 838**
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	***35 121***	***15 000***	*15 000*	***0,0***	***15 000***	***15 000***
Muut rahoitustuotot	***11 126***	***14 977***	*11 127*	***-25,7***	***11 127***	***11 127***
Korkokulut	***-532 189***	***-600 000***	*-620 000*	***3,3***	***-620 000***	***-620 000***
Muut rahoituskulut	***-8 591***	***-14 100***	*-8 800*	***-37,6***	***-8 800***	***-8 800***
Rahoitustuotot ja -kulut	**-494 534**	**-584 123**	-602 673	**3,2**	**-602 673**	**-602 673**
Vuosikate	**1 234 952**	**744 447**	1 206 705	**62,1**	**1 650 620**	**1 882 924**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 558 102**	**-1 880 007**	-1 800 590	**-4,2**	**-1 801 819**	**-1 985 753**
Satunnaiset erät	**0**	**272 905**	0	**-100,0**	**0**	**0**
Tilikauden tulos	**-323 150**	**-862 655**	-593 885	**-31,2**	**-151 199**	**-102 829**
Poistoeron muutos	**13 715**	**13 715**	13 715	**0,0**	**13 715**	**13 715**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-309 435**	**-848 940**	-580 170	**-31,7**	**-137 484**	**-169 114**

Tuloslaskelman tunnuslukuja:

	2027	**2028**	**2029**
Asukasluku/kunnan oma arvio	4700	4700	4700
Toimintakate €/asukas	- 3 270	- 3 254	- 3 308
Vuosikate €/asukas	257	351	384
Tilikauden yli-/alijäämä €/asukas	-123	-29	-36
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12.	+352 804	+215 320	+46 206

Kertynyt yli-/alijäämä, 31.12.
Taseessa tilinpäätöksessä vuonna 2025 ylijäämää oli 1 781 914 euroa.
Muutetun talousarvion 2026 mukainen arvioitu tilikauden alijäämä – 848 940 euroa
Talousarvio 2027 tilikauden alijäämä – 580 170 euroa
Arvioitu kertynyt yli-/alijäämä 31.12.2027: + 352 804 euroa.

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2025	MTA 2026	KV 2027	Ero%	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 234 952	744 447	1 206 705	62,1	1 650 620	1 802 924
Satunnaiset erät	0	272 905	0	-100,0	0	0
Tuloraholtsen korjuserät	-17 815	-60 000	-60 000	0,0	-60 000	-60 000
	1 217 137	957 352	1 146 705	19,8	1 590 620	1 742 924
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-6 073 831	-4 593 325	-2 903 000	-36,8	-4 750 000	-4 680 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	315 750	150 000	0	-100,0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutukset	23 985	110 000	110 000	0,0	110 000	110 000
	-5 734 096	-4 333 325	-2 793 000	-35,5	-4 640 000	-4 570 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 516 960	-3 375 973	-1 646 295	-51,2	-3 049 380	-2 827 076
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset				75,0		
Antolainasaamisten vähennys	27 778	28 000	49 000	75,0	49 000	49 000
	27 778	28 000	49 000	75,0	49 000	49 000
Lainakannan muutokset				-60,9		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000	8 700 000	5 100 000	-41,4	6 400 000	6 300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 281 604	-4 416 624	-3 423 272	-22,5	-3 328 272	-3 491 204
	4 718 396	4 283 376	1 676 728	-60,9	3 071 728	2 808 796
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	101 995	0	0		0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	272	0	0		0	0
Saamisten muutos	-199 438	0	0		0	0
Korollomien velkojen muutos	3 310	0	0		0	0
	-83 860	0	0		0	0
Rahoituksen rahavirta	4 652 313	4 311 376	1 725 728	-60,0	3 120 728	2 857 796
Rahavarojen muutos	135 354	935 403	79 433	-91,5	71 348	30 720

pitkäaikaisen lainan nosto v. 2027: 5,1 miljoonaa euroa

lainakanta 31.12.2027, pitkäaikainen	n. 39,1 miljoonaa euroa
lainat per asukas/pitkäaikaiset, korolliset lainat:	n. 7 255 €/asukas v. 2027

Tässä on nyt huomioitu talousarviovuoden 2026 pitkäaikaisen lainannosto (8,7 miljoonaa), jota ei ole nostettu 10/2026 mennessä, eikä todennäköisesti tulla nostamaankaan kuluvana vuonna lainkaan. Vuonna 2026 maksuvalmiutta on hoidettu lyhytaikaisin kuntatodistuksin, joita on avoinna nyt 3,5 miljoonaa euroa. Mikäli vastaava summa (noin) on avoinna myös vuodenvaihteessa 2026/2027, pitkäaikaista lainaa on n. 30 miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT 2026-2028 -projekteittain

Projekti	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	Selite	Poisto-aika
9100 Maa-alueet osto	200 000	200 000	200 000	200 000	Vuosittainen varaus (Linnamäen asemakaavan laaj.)	
9101 Maa-alueet myynti	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	Vuosittainen varaus	
9111 Sähköinen arkistointi	20 000	20 000	20 000	0	Vuosittainen varaus, valmistautuminen sähköiseen arkistointiin	3-5
9201 Moisiokoti	0	0	0	0	Varaus (ei akuuttia tilannetta)	40
9209 Uusi palvelutalo	0	0	3 000 000	4 000 000	Uudishanke, nykyiselle tai toiselle tontille. Suunnittelu 2027-2028, toteutus 2028-2029. Mahdollisesti ei kunnan taseeseen. Mikäli kunnan taseeseen, Varha maksaa investoinnin investointivuokrana.	40?
9235 Kunnanvirasto/väistörak.	380 000	0	0	0		
9241 Kirkonpiirin koulu	0	30 000	0	0	Rakennusautomaation saneeraus	40
9243 Paijulan päiväkoti	0	130 000	0	0	Öljylämmityksestä maalämpöön + liikuntasalin IV uusiminen	40
9246 Lukio	17 000	80 000	0	0	Julkisivu + sokkeli	40
9249 Yhtenäiskoulu, B-osa	1 200 000	0	0	0		
9251 HYK B monitoimisali	1 100 000	0	0	0		
9252 HYK B monitoimis avustus	-150 000	0	0	0		
9254 Puolen hehtaarin päiväkoti	0	30 000	20 000	0	Sisäpuolinen pintaremontti, mm. lattian muovimaton uusiminen (2027) + julkisivukunnostus (2028)	40
9257 Kirjasto		30 000	0	0	Perusparannus suunnittelu (2027) + toteutus? (2028-2029)	40
9291 Teknisen osaston varasto	0	0	0	20 000	julkisivumaalaus (2028)	10
9292 Liikuntahalli	0	10 000	0	0	Varavoiman syöttömahd. rakentaminen	40
9294 Nuppulan päiväkoti	30 000	30 000	0	0	Julkisivujen maalaus + sokkelivierustojen täyttö	40
9317 Kaitarainen kadut		35 000	300 000	0	Suunnittelu 2027 + toteutus 2028 (kadut + hulevesi kunnalle)	15
9318 Rästäsmäen kadut	0	750 000	750 000	0	Alue valmiiksi 2 osassa, suunnittelu kokonaisuudessaan 2026-2027	15
9319 Nummen alueen kaavatiet	0	0	0	50 000	Kunnallistekniikan saneeraus. Suunnittelu 2029, toteutus 2030- (2,0 M€)	15

9322 Kevyenliikenteenväylät	150 000	0	50 000	50 000	Vuosittainen ylläpito	15
9326 Metsäpirtintie loppuosa	40 000	20 000	0	0	Toteutus 2026-2027	15
9327 Martan-ja Hakapellontie lop	160 000	80 000	0	0	Toteutus 2026-2027	15
9328 Lemuntien jkpp	75 000	400 000	100 000	0	Mt1912 suunnittelu 70 t€ (2026), rakentaminen 300 t€ (2027) (puolet kokonaiskustannuksista, ELY 50 %)	
9329 Haapatien kunnostus/uusi-minen	0	0	0	50 000	Uusiminen pohjia myöden + katuvalaistuksen uusiminen	15
9345 Asemakaavatiet päällystys	200 000	50 000	50 000	50 000	Mm. kaava-alueiden routavauriokorjaukset + korotettu suojatie/ajohidaste	15
9371 Linnamäki Hakalehto kun-nallist	85 000	0	0	0		
9374 Tievalaistus ylläpito	30 000	30 000	30 000	30 000	Vuosittainen ylläpito	15
9375 Katuvalaistus kaavatiet ra-kent	90 000	110 000	100 000	100 000	2027: Rästäsmäki 80 t€, Metsäpirtintie 10 t€, Hakapellon-tie 20 €; 2028 Rästäsmäki 80 t€, Nummen alue 20 t€; 2029 Nummen alue 100 t€; (2030 Nummen alue 100 t€)	15
9385 Leikkipuistot	50 000	30 000	30 000	30 000	Vuosittainen uusiminen	15
9386 Yhtenäiskoulun piha-alue	50 000	700 000	0	0	Uuden B-osan piha-alue, mahdollisesti lasten ja nuorten hyvinvointirahastosta osa kuluista	15
9398 Koljolan kenttä	85 000	0	0	0		
9563 Hulevesiverkostot	50 000	110 000	100 000	100 000	2027: Rästäsmäki 80 t€, Metsäpirtintie 10 t€, Hakapellon-tie 20 €; 2028 Rästäsmäki 80 t€, Nummen alue 20 t€; 2029 Nummen alue 100 t€; (2030 Nummen alue 100 t€)	30
9600 Kaukolämpölaitos	20 000	0	0	0		
9702 Yhtenäiskoulun irtaimisto	450 000	0	0	0		
9712 Ylläpitopalvelut irtaimisto	0	18 000	0	0	Ajettava etuleikkuri ruohonleikkuri, ammattikäyttöön (2027)	3
9714 Monitoimisali irtaimisto	50 000	0	0	0		
9715 Akselin pyöräilyreiti opasteet	75 500	0	0	0		
9716 Akselin pyörreit opast.avustu	-64 175	0	0	0		
9717 Kunnanviraston irtaimisto						
Netto	**4 393 325**	**2 853 000**	**4 700 000**	**4 630 000**		

KUNTASTRATEGIA – MAHDOLLISUUKSIEN ARKI 2030

NOUSIAINEN

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 254
Valtuusto 1.12.2025 § 84

NOUSIAINEN

KUNTASTRATEGIA

Nousiainen – mahdollisuuksien arki

Arvot:
Asukaslähtöisyys
Rohkeus
Vastuullisuus
Yhteisöllisyys

PITOVOIMA
Turvallinen yhteisö ja hyvä elämä

- Tarjoamme laadukkaat, esteettömät ja saavutettavat peruspalvelut kaikenikäisille, turvalliset tilat, viihtyisän asuinympäristön ja monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet
- Teemme arvokasta, ennaltaehkäisevää työtä hyvän elinympäristön, ilmaston, varautumisen, hyvinvoinnin, mielenterveyden ja kotoutumisen edistämiseksi
- Viestimme avoimesti paikallisista onnistumisista, hankkeista, kasvu- ja yritystarinoista, investoinneista ja vahvuuksista
- Luomme yhteisöllisyyttä aktiivisella tapahtumatuotannolla, kulttuuri- ja liikuntatarjonnalla, asukas- ja yhdistystoiminnalla

ELINVOIMA
Uudistuva ja aktiivinen kunta

- Reagoimme muuttuvaan toimintaympäristöön ja luomme mahdollisuuksia yrittäjyydelle, työlle, vihreälle siirtymälle ja kasvulle
- Lisäämme tuottavuutta ja vahvistamme talouttamme tarkastelemalla suunnitelmallisesti ja vastuullisesti toimintatapojamme
- Olemme uudistumiskykyisiä, rohkeita muutosten äärellä, panostamme henkilöstön työhyvinvointiin ja kehitämme yhdessä tekemisen ilmapiiriä
- Johdamme tiedolla, hyödynnämme teknologian, hankkeiden ja yhteistyön mahdollisuuksia

VETOVOIMA
Luonnostaan kaunis ja historialtaan uniikki

- Tarjoamme ainutlaatuisen kulttuurihistoriallisen ympäristön sekä virkistäviä luonto- ja kulttuurielämyksiä moottoritien läheisyydessä
- Olemme vastuullinen, houkutteleva ja tunnettu yritys-, liikunta- ja tapahtumapaikkakuntana
- Olemme tunnettuja laadukkaista koulutuspalveluista varhaiskasvatuksesta lukioon ja panostamme ympäristökasvatukseen
- Teemme kuntaan asettumisesta turvallista ja helppoa sekä olemme mahdollistamassa onnellista ja hyvinvoivaa arkea jokaiselle

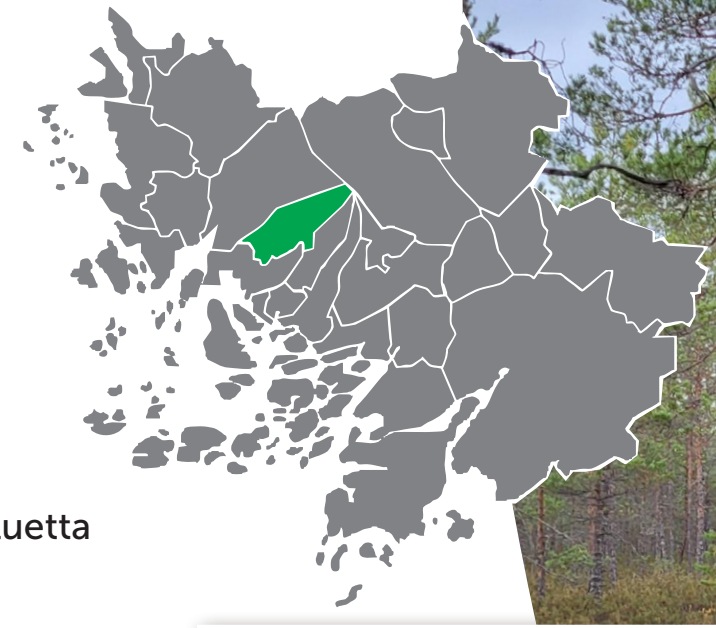






KUVAT: LEENA LEMOLA, EEMELI RANTASALO VISUALS, MK-VIDEOKUVA/MARKKU KARTTUNEN, SATU MÄKINEN, KIRSI TAPANI

KUNNAN ASEMOINTI



Olemme osa:

- Lounais-Suomea
- Varsinais-Suomea
- Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen aluetta
- Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta
- Turun työllisyysaluetta
- Turun kaupunkiseudun MAL-aluetta (maankäyttö, asuminen, liikenne)
- Turun seutukuntaa
- Leader Varsin Hyvä -aluetta
- Raision seudun koulutuskuntayhtymää (Raseko)

Sijaitsemme:

- Kasvavalla Turun kaupunkiseudulla, moottoritien (VT8) varrella
- Vienti- ja tuontiteollisuuden keskeisellä tieyhteydellä, lentokentän ja satamien läheisyydessä
- Sähkönjakelun kannalta keskeisellä sijainnilla
- Lähellä Kurjenrahkan kansallispuistoa ja Saaristomerta

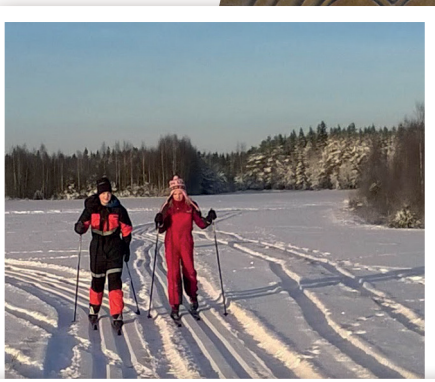




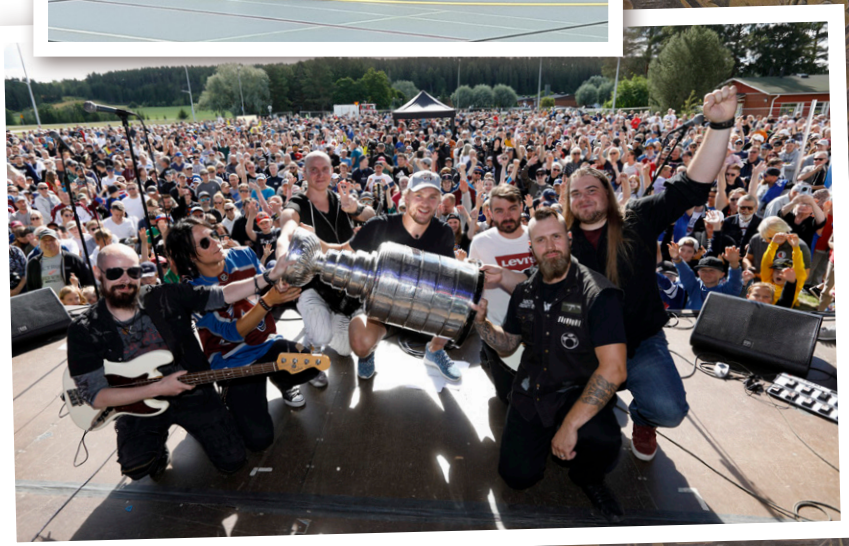
KUVAT: PEKKA KAVEN, KONTSA MEDIA, LEENA LEMOLA

NOUSIAISTEN TARINA

- **Jo 1200-luvulla** Nousiainen oli koko Suomen hengellinen keskus – ensimmäinen piispanistuin, jossa kirkonkellot kaikuivat kansan ylle ja pitäjä sai historialliset juurensa. Tänä päivänä tuo sama maaperä kantaa vahvaa yhteisöllisyyttä, jossa asukkaat, yritykset ja yhdistykset rakentavat turvallista, yhdenvertaista ja elinvoimaista arkea.
- **Paikalliset kulttuuri- ja liikuntatapahtumat** tuovat ihmiset yhteen – aivan kuten kirkko teki vuosisatoja sitten. Nouste Areena, yhdistysten aktiivisuus ja tapahtumien monipuolisuus vahvistavat yhteisön sydäntä.
- **Sijainti moottoritien varrella**, lähellä Turun kasvukeskusta, satamia ja lentokenttää, tekee Nousiaisista logistisesti houkuttelevan. Luonnonläheisyys, Kurjenrahkan kansallispuisto, laadukkaat peruspalvelut ja turvallinen ympäristö tarjoavat kuntalaisille toimivan ja onnellisen elämän.
- **Nousiaisissa juuret ulottuvat syvälle historiaan,** jalat pysyvät tukevasti maassa – ja katse on jo rohkeasti tulevaisuudessa.







KUVAT: VALPPERIN KYLÄ, JOUNI KANGASNIEMI, MIKA OKKO, KIRSI TAPANI

SEURANTA JA RAPORTOINTI

- Kuntastrategian tavoitteet huomioidaan vuosittain talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa.
- Talousarviossa esitetyt tavoitteet ja mittarit perustuvat kuntastrategiaan. Talousarviovuoden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan vuosittain osavuosiraportein.
- Kuntastrategian erillinen väliarviointi toteutetaan valtuustokauden puolessa välissä, loppusyksystä 2027 ennen talousarvion 2028 hyväksymistä.
- Väliarvioinnin tuloksia hyödynnetään mahdollisissa korjaavissa toimenpiteissä. Esimerkiksi tilanteissa, joissa yksittäiset kuntastrategian tavoitteet eivät ole edenneet suunnitellusti.